

Cena 1'50 din

Edinost

Uredništvo in uprava: Maribor, Kopališka ul. 6 • Tel. 25-47 • Izhaja vsako soboto
Velja letno 36 din, polletno 18 din, četrtletno 9 din, za inozemstvo letno 50 din
Rokopisi se ne vračajo • Pošt. č. 11.787 Mariborske tiskarne d. d. Maribor
Oglas po ceniku

Vreme
od sobote do sobote

(Napoved od 23. do 30. julija)

V severnem in južnem predelu Slovenije se bo deloma nestanovitno vreme tekom tedna še izboljšalo. Malone ves teden je pričakovati lepega vremena in sončnih dni. Možne so krajevne pooblačitve s padavinami in nalivi. Toplotne razmere se bistveno ne bodo spremenile.

Ob 20-letnici osvobojenja:

Klic s severne meje!

Dvajset let pomeni v zgodovini in v življenju naroda en sam majhen utrip, ki pa je vendar za onega, ki je stoletja in stoletja nosil na svojih ramah jarem tuje gospodstva in sužnosti, velik dogodek in praznik radosti in sproščenosti. Čim grenkejši so spomini na minula stoletja in desetletja, ko so se polagoma zbirale generacije za generacijami in kovalile v črnih dneih drobne stezice ter jih gladile v velika pota do osvobojenja, tem radostnejši mora biti zato v današnji generaciji občutek svobode, tem bolj sproščena zavest, da smo na svojem, sicer utesnjenem in okrnjenem koščku lepe slovenske zemlje svoji lastni gospodarji. Kdor je kdajkoli občutil na svojih ramah tuji jarem, komur je ukazoval tujec in komur se je srce krčilo v bolečini zasramovanja in preganjanja, ta je tudi v sproščeni svobodi mož na mestu, mož volje in dejanja, ki nikoli ne opeša in ki nikoli ne zataji ne sebe ne svojega naroda. Temu je klic z meje, klic z oboda njegove domovine poziv, ki se mu brez oklevanja in predsodkov odzove.

Take naj nas vse najde klic naše severne meje, klic iz Maribora, kjer bo letos vsa združena Slovenija praznovala 20-letnico osvobojenja in samostojnosti. Brez razlike mišljenja, brez malenkostnih sporov in trenj se prav vsi odzivimo klicu z naše severne meje. V slogu, v skupnosti, v edinosti, v duhu pravega,

čistega in nepotvorjenega Slovenstva in Jugoslovanstva. Slecimo svoje strankarske sukne, opustimo preštevane četveroredov in povork, iztrgajmo iz src in duš mržnjo, ki tako usodno zastruplja našo skupnost, pa pojdemo za klicem s severne meje — v Maribor, da skupno in res bratsko v močni zavesti, da smo vsi člani enotne narodne zajednice, potrdimo, da smo vredni svobode, da smo vredni samostojnosti, da znamo nad vse ceniti ti dve vrednosti.

Ob 20-letnici pokažimo samemu sebi in vsemu svetu, da znamo ceniti, kar je bilo skozi stoletja črnih sužnih dni priborjeno s tolikim trpljenjem, s tolikimi žrtvami in samozatajevanjem. Da, to trpljenje, te žrtve so nas vse, ki danes živimo in rastemo v svobodi, zadolžile za veliko zgodovinsko odgovornost. Kdo je odgovoren za našo zemljo? Mi sami! Kdo je odgovoren za našo svobodo? Mi sami! Kdo je odgovoren za našo usodo? Mi sami! Nihče za nas ne bo mislil, nihče za nas ne bo vzel na svoje rame odgovornosti, nihče se ne bo pobrigal, če nam gre dobro in če smo si pametno in previdno uredili svoj lastni dom. Vsa teža življenja, vsa odgovornost pada na naše rame. In nikogar ne sme biti med nami, ki bi ga bilo strah odgovornosti, ki bi ga bilo strah storiti trden sklep in položiti prisego, da za ceno golega življenja ostane na večne čase naše, kar je naše.

V spoznanju odgovornosti do domovine in naroda, do Slovenije in Jugoslavije se odzivimo klicu z naše severne meje, klicu iz Maribora. Nikomur ne sme biti vseeno, kako je na naši severni meji, kakšna je naša severna meja in kako je ljudem, ki žive na tej meji kot stražarji in čuvarji. Pridimo in dokažimo stražarjem naše severne meje, da smo z njimi enega duha in ene misli, postavimo se njim ob bok, da bomo vsi kot en sam trdnjavski zid, ki kljubuje za vse čase tudi najhujšim viharjem. Biti stražar severne meje je težka in odgovorna služba narodu in državi; dan za dnem biti na straži in kljubovati viharjem ter čuvati zemljo je sveta, a težka služba, ki jo zmore le oni, ki je do zadnje kaplje krvi prežet z nesebično mislijo na narod, na skupnost in na usodo te skupnosti. Zato pridimo in podprimo naše severne stražarje, da bodo videli, da svoje odgovorne zgodovinske službe ne vršijo zaman, nego zato, da čuvajo jedro in notranjost, da lahko v miru in brez strahu ustvarjajo ter urejajo našo slovensko in jugoslovansko domaćijo. Pridimo in prožimo svojim severnim stražarjem čisto in vdano roko ter jim iz srca povejmo, da smo z njimi vsak dan, vsako minuto, da z njimi stojimo in pademo!

Klic z naše severne meje naj zatorej prešine vsa srca in vse duše Slovenije in Jugoslavije!

V gospodarstvu je potrebno ravnovesje Indeks cen in konzumenti

Naša statistika in indeks cen nam že več mesecev kažejo, da so se dvignile cene malone vsem proizvodom, mnogi listi so ta dvig cen že označili za naraščanje draginje. To pa povsem upravičeno, ker namreč sorazmerno niso porastle plače, mezde in splošni zaslužki. Če bi namreč predstavljali ta dvig cen posameznim produktom dejansko in močno konjunkturo, potem bi prav tako na drugi strani morale porasti tudi mezde in plače zaslužki najširših konzumentskih vrst. Tako pa vidimo, da je med cenami in zaslužki za delovne storitve še vedno občutna razlika. In vprav ta razlika je tista, ki ji v običajnem življenju pravimo draginja.

Indeks cen v trgovini se je v maju dvignil na 80,1 točko nasproti indeksu, ki je istega meseca lani znašal 72,3, v maju leta 1935 pa celo 62,9. V primeri z lanskim letom se je torej dvignil indeks cen za 7,8 točk ali za 10,8 odstotkov; v primeri z majem 1935 pa znaša to povzvišanje kar 27,3 odst. Brez dvoma je treba priznati, da je tako industrijska kot agrarna proizvodnja imela od dviga indeksa cen oz. od dviga cen korist. Zlasti je bilo to opaziti v industrijski proizvodnji, le deloma pa tudi v kmetijski, zakaj naša agrarna politika oziroma agrarno-trgovinska politika je še vedno taka, da široke množice kmetijskega prebivalstva

nimajo mnogo od takega dviga cen, ker gre skoraj vsa ta korist v takozvano posredovalno trgovino, deloma tudi v spekulacijo in mešetarstvo, kot se je to izrazito pokazalo zlasti pri pšenici. Na vsak način pa je bil ta dvig cen znamenje gospodarskega olajšanja ter navidezno nastopajoče gospodarske konjunkturre. Mnogi so tako sodili. Toda upadanje našega izvoza je povedalo, da so tudi drugod po širnem svetu delali tako pogrešne zaključke. Sam finančni minister dr. Letica pa je izdal navodila za sestavljanje proračunov ter je ob tej priliki dovolj jasno naglasil, naj se šteti, ker navidezna konjunktura jemlje svoje slovo.

Spričo navedenega je zatorej nujno, da se med cenami proizvodov in cenami storitev (mezdami in zaslužki) ustvari potrebno ravnovesje, kar je vendar važno s stališča porabe in konzuma. Kaj pomagajo dobre cene, če pa konzument ni toliko močan, da bi lahko kupoval. Široke množice bi rade konzumirale, pa ne morejo, ker jim manjka kupne moči. Ta pa je skrita edino v potrebnem ravnovesju med cenami proizvodov in plačami zaslužki. Ker pa takega ravnovesja ni, je zato upravičena zahteva širokega kroga konzumentov po višjih zaslužkih ali pa po nižjih cenah.

Kako je z nami?

Naša kri doma in v tujini

Slovenska zemlja je skopa in daje malo kruha, premalo za vse svoje otroke. Zato je nujno, da gredo naši sinovi v tujino. Poleg tega pa je še naša zemlja okrnjena ter za mejami živi na slovenski zemlji doberšen del slovenskega naroda. V Sloveniji, kar je je v mejah naše narodne države Jugoslavije, živi 1.200.000 Slovencev. V Italiji okoli 600.000 Slovencev, v Nemčiji 170.000, v Madžarski 10.000, v Franciji 40 tisoč, v Belgiji 6000,

na Holandskem 3000, v Zedinjenih državah 300 tisoč, v Kanadi 2000, v Južni Ameriki 40.000, v Afriki 8000, v Aziji 1200, v Avstraliji 700, v Španiji 7000, v Rusiji 600 in še po ostalem svetu je raztresenih najmanj 1000 Slovencev. Te številke nam povedo, da je slovenskega naroda okoli 2 in pol milijona. Doma nas je jedva milijon in 200.000, milijon in 300 tisoč Slovencev pa je širom sveta razkropljenih.

Te številke se kaj čudno dojmejo Sloveka. V njih je zapopadana vsa velika tragika slovenskega naroda, tako gospodarska kot tudi zgolj narodnostna. Ohranjati zavednost in pripadnost je tako tem težje, nego narodu, ki je kompaktno naseljen na enem samem ozemlju. Kakor iz srca gredo na vse strani žilice in še manjše žilice. In naše slovensko srce jim mora venomer dovajati dovolj krvi, da bi ne omagali, ampak, da se bodo vselej in povsod čutili Slovence in tudi Jugoslovane. Iz gorenjih številke šele vidimo, kako malo prav za prav storimo za naše ljudi, ki so izven meja naše države. Če nas te številke pretresejo, potem storimo v bodoče vsak zase in kot celota čim več le moremo, da bomo kljub temu da smo tako neznansko razkropljeni, vsaj duhovno in kulturno povezani med seboj.

Na mrtvi straži proti potujčevanju

Na tem mestu smo že od časa do časa omenjali gospodarsko in socialno stanje kočevskih Slovencev, katerih večina je danes še zmerom v najemniških odnošajih z bogatimi kočevskimi Nemci, ker Slovenci pač nimajo svoje zemlje in zaradi tega tudi ne pogojev, da bi se mogli uspešno upirati sistematičnemu potujčevanju. Tudi razmere, ki so v prejšnjih letih vplivale na zaposlitev kočevskih Slovencev v kočevskih tekstilnih obratih in v kočevskem premogokopu, so bile doslej le-tem čisto mačehovsko naklonjene. Zatorej ni čuda, če so ti ljudje, ki bi morali biti na mrtvi straži našega jezika obrambni zid proti potujčevanju, le prepogosto spakovali svoja imena v nemškem pravopisu ter bili neborbeni takrat, ko bi morali z vzgledi in dejanji pokazati tujim agentom, da so pripadniki velike slovanske družine, kateri se danes ni treba ničesar pod soncem več bati! Slučaji, ko so ljudje naše krvi pozabljali na svojo narodnostno pripadnost niso tako redki, kakor nepoučeni danes še mislijo. Ti naši rojaki so bili pač šibki v boju za našo besedo in našo pesem.

Pogosto smo v raznih člankih že po-

Prošnja uprave

NA OGLED

pošiljamo občasno nekoliko zaporednih števil s pošto položnico (čekom), ki jih ni treba vračati.

KDOR ŽELI NAROČITI „EDINOST“, KI JO JE DOBIL NA OGLED,

naj izvoli nakazati naročnino takoj, da prispe sporočilo o nakazilu semkaj najkasneje 5 dni po prejemu prvih števil na ogled. In sicer vselej po možnosti obenem vsaj za 6 mesecev (18 dinarjev) ali najmanj za 3 mesece (9 dinarjev), pozneje pa redno po mogočnosti vnaprej. Za tekoče 1. leto — 11 mesecev, februar — december 1938 — znaša naročnina samo 33 din.

DOSEDANJE PREJEMNIKE LISTA.

ki ne bodo poravnali naročnine pravočasno, bomo morali črtati. Naročniki iz mariborskega poštne okolja lahko plačujejo naročnino osebno upravi.

KDOR LIST VRNE,

ker ga ne more ali noče naročiti, naj se pri besedah „Ne sprejemem, nazaj!“ svojeručno podpiše, ker so nam doslej vračali neke izvode tudi brez vednosti naslovnika.

Napačno je mnenje, da je naš tednik nekakšen naslednik bivšega tednika „Neodvisnost“.

„EDINOST“ JE NOV IN SAMOSTALEN TEDNIK.

Razpošiljamo položnice poštne čekovnega računa št. 11.787 „Mariborske tiskarne d. d. Maribor“ s pripisom na srednjem delu (sporočilu) zgornj: „Edinost“. Kdor položnico „zgubil“, lahko dobi pri vsaki pošti golico (blanket) položnice za 25 par. ki jo je treba samo ustrezno izpolniti. Ena položnica lahko služi obenem za več naročnikov, kolikor jih pač lahko pripišemo na srednjem delu položnice zadi zaradi izvidnosti.

VAŽNO JE:

lahko čitljivo ime in popoln naslov z navedbo pošte naročnika; potem pa: vsako spremembo naslova je treba takoj javiti z navedbo morebitne nove in prejšnje pošte.

PRIDOBIVAJTE NOVE NAROČNIKE! NE ZAVRZITE NOBENE POLOŽNICE! TO JE NAŠA PROŠNJA,

ki jo blagovolite upoštevati!

UPRAVA „EDINOSTI“.

Maribor, Kopališka ulica 6.

udarjali, da bi vsega zla ne bilo treba, če bi merodajni politični in gospodarski činitelji prenehali na tem koščku naše zemlje uganjati politiko, ki razdvaja sile kočevskih Slovencev, da bi vsega tega ne bilo, če bi se dosedanja voditelji kočevskih Slovencev zavedali svojega poslanstva ter tem ljudem pomagali, da bi se gospodarsko dvignili ter postali na ta način močni ter odporni proti mamljivim vabam tujerodcev, ki so vseh dvajset let naše svobode zlorabljali naše zupanje ter potujčevali našo kri. Matrike župnih uradov na kočevskem ozemlju nudijo danes poznavalcu kočevskih narodnostnih razmer grozljivo sliko, če pomislimo, da ni bilo nikogar, ki bi zabil kočevskim župnikom — Nemcem vpisovati izrazito slovanska imena v popačeni obliki. V tem oziru se je mnogo grešilo tudi pri zadnjem ljudskem štetju, ki se je z malo izjemno poverilo kočevskim županom, torej spet ljudem, ki so imeli vse drugačen interes, kakor pa nuditi objektivno sliko stanja in števila kočevskih Slovencev v posameznih občinah. Iz teh števil se Slovencem nenaklonjeni tujerodci le prečesto izvajali svoje prozorne zaključke, katerim so verovali politični voditelji kočevske dežele, ki so s pomočjo kočevskih glasov o bvolitvah pobijali drug drugega, pri tem pa pozabljali, da bo prišel čas, ko se bo nekega dne zjasnilo o njih jalovem početju tudi v glavah zapostavljenih Slovencev. Ta čas prihaja z velikimi koraki! In v bodoče bo menda res še težko barantati z glasovi kočevskih Slovencev, ki so pričeli sovražiti vse, kar diši po političnih geslih in zametavati vse, kar bi jih še znanprej razdvajalo in slabilo.

Prejemniki dolžniki „Edinosti“ moralo naročnino takoj nakazati, ali pa današnje številko vrniti, da jih črtamo!

Č. tal prošnja uprave!

7 dni domačih vesti

* **Volitve že jeseni?** Zagrebški dnevnik »Obzor« napoveduje že za to jesen volitve v narodno skupščino. Pravi, da bo letošnja dobra letina pri ljudstvu zelo ugodno odjeknila ter da je tudi položaj za stranko JRZ zelo ugoden.

* **Dr. Anton Korošec** je bil pretekli teden izvoljen za častnega meščana mesta Maribora.

* **Na progi Beograd—Sarajevo** je bil odprt promet z motornimi vlaki. Poskusne vožnje so se odlično obnesle. Vsa Slovenija pričakuje, da bodo tudi pri nas vpeljeni vsaj na najvažnejših progah enaka motorna vlaki.

* **V Vukovaru** je pogorela velika tovarna pahištna. Škoda znaša nad pol milijona din.

* **Naši državci** je Turčija priznala uvozni kontingent za 30.000 kbm lesa za izdelovanje zabojev.

* **Privredna zadruga v Mariboru**, ki je svojčas dvignila toliko prahu, je prešla sedaj v likvidacijo. Za likvidatorja je imenovala banska uprava okrajnega podnačelnika B. Modrijana.

* **V Novem Sadu** je umrl senator dr. Ivković. V političnem življenju se je udeleževal že dolgo časa ter je bil pristaš b. radikalne stranke.

* **Slovensko delegacijo katoliške akcije** pod vodstvom škofa dr. Rožmana je v svojem letnem bivališču Castel Gandolfo sprejel papež, ki je izjavil, da je slovenske katoliške akcije zelo vesel in da mu je zelo pri srcu.

* **Zelo slovesno** so po celi Hrvatski proslavili preteklo nedeljo rojstni dan voditelja hrvatskega naroda dr. Vladka Mačeka. Posebno velika je bila slavnost v Zagrebu, dočim so bile na podežlju manjše slavnosti.

* **Motorni vlaki Beograd—Bled?** Kakor se čuje, so pričeli v Beogradu razpravljati o uvedbi motornih vlakov na progi Beograd—Bled. Ti predvideni vlaki bi prevozili progo Beograd—Bled v dobrih 7 urah.

* **V Starem Bečeju** je izbruhnila epidemija gripe. Doslej je obbolelo že nad 600 oseb.

* **Letošnji Ljubljanski velesejem** v Ljubljani bo v dneh od 1. do 13. septembra. Velesejem bo zopet lepa revija našega gospodarstva, z večimi posebnimi razstavami in še drugimi atrakcijami.

* **V okviru Mariborskega tedna** bo prirejena tudi velika cestna razstava, ki naj nazorno pokaže zlasti cestne potrebe v območju bivše mar. oblasti.

* **V Ljubljani** se vrši od 20. do 20. t. m. velika mednarodna tekma jadralnih letal, ki se je poleg naših letalcev udeležujejo še letalci iz Bolgarije, CSR, Francije, Anglije, Nemčije, Madžarske, Amerike in Egipta.

* **Pri Narodni obrani**, nacionalni organizaciji, je bil pretekle dni odpravljen komisariat ter je bila spet izvoljena normalna uprava, ki je prevzela posle in vodstvo organizacije.

* **»Katoliški tjednik«**, glasilo sarajevskega nadškofa dr. Šariča, se zelo zavzema, da bi se pri nas čimprej izdal oster in temeljit zakon o pobijanju korupcije.

* **Pri jugoslovanskih izseljencih** na Westfalskem se je v začetku tega meseca mudil minister za socialno politiko dr. Cvetković. Tamošnjim izseljencem je odobril 50.000 din podpore, ki se bo uporabila za počitnice in letovanje otrok naših izseljencev v naši državi.

* **Nagradno tekmovanje naših harmonikarjev** bo letos na jesenskem velesejmu v Ljubljani, in sicer bo to tekmovanje 11. septembra. Tekmovanje bo za naslov jugoslovanskega prvaka.

* **Premogovnik v Libohaj** je prenehal obratovati. Vzrok pripisujejo nesporazumu med premogokopno družbo in najemniki. Rudarji so sedaj brez posla in se vprašujejo, zakaj da je bilo po potrebnem.

* **3000 din nagrade** je razpisala banska uprava za zloglasnega roparja Kodra. Kodro pripomore, da bo Kodro izsleden, dobi izplačanih 3000 din. Kodro je 29 let star, 174 cm visok, vitkega stasa, konstantnih, nazaj počesanih las, obrvi in oči temno-koštanjeve barve, redkih zob, visokega čela, zagorele temne polti ter odločnega nastopa. Kodro se izdaja za Mihaela Hoinjaka iz Vrhol pri Kojicah. Rojen pa je v Žužemberku in pristojen v Maribor.

* **Kmečko bralno društvo v Poljanah** proslavi v nedeljo, 24. t. m. svojo 25-letnico obstoja. Čestitamo!

* **Streljanje proti toči.** Pri Sv. Križu na Kozjaku pripravljajo dve poskusni postaji za streljanje proti toči. Eno postajo namerava postaviti grof d'Avernas, drugo pa posestnik Filip Galunder.

Proslava 20-letnice Jugoslavije

Narodni tabor 13. in 14. avgusta 1938

Spored:

V soboto, dne 13. avgusta:

Popoldne prihod udeležencev z vlaki, odkazovanje prenočišč i. dr.

Od 19.—20. ure zbiranje za bakljado po mestu na določenih zbirališčih v Trubarjevi, Koroščevi, gornji Strosmajerjevi, Kamniški in Vilharjevi.

Ob 20. uri bakljada po mestu (Koroščeva, Maistrova, Zrinskega trg, Kolodvor, Aleksandrova, Trg Svobode, Slovenska, Gosposka ulica, Glavni trg).

Ob 21. uri stik na Glavnem trgu, nagovor mestnega župana, državna himna, razhod.

V nedeljo, dne 14. avgusta:

Ob 5. uri jutraj budnica po mestu (pet godb po posebnem razporedju). Do 8. ure prihod taborjanov z rednimi in dopolnilnimi vlaki, peš, na kolesih, na vozovih, avtomobilih, avtobusih itd.

Od 7.30—8.30 ure zbiranje in urejevanje organiziranih skupin na zbirališču v Tomšičevem drevoredu, Aškerčevi ulici, Maistrovi ulici, Razlagovi ulici, Ciril-Metodovi ulici, Prešernovi ulici, Cankarjevi ulici, Zrinskega trgu po posebnem razporedju, ki bo objavljen pravočasno.

Ob 8.45 pohod po mestu (v pohod pridejo samo organizirane skupine, drugi udeleženci se razdelijo po mestu, oziroma odidejo že v vojašnico kralja Petra). Povorka gre po sledečih ulicah: Aleksandrova, Trg Svobode, Grajski trg, Slovenska ulica, Gosposka ulica, Glavni trg, državni most, Kralja Petra trg, Dvořakova ulica, Frankopanova ulica, Vojašnica kralja Petra I.

Ulice, po katerih gre povorka, bodo posebej okrašene, hišni posestniki hiš v teh ulicah bodo svoje hiše posebej okrasili.

Ob 10.15 uri mimohod pri častni tribuni oziroma pred odličniki.

Ob 10.45 uri tiha sv. maša v vojašnici kralja Petra, ki jo služi prevzvišeni knezoškof dr. Ivan Jožef Tomažič, med sv. mašo evangelij in kratek cerkven nagovor. Pri sv. maši ljudsko petje cerkvenih pesmi: »Kraljevo znamenje Križ sto-

ji«, »Lepa si, lepa si, roža Marija«, »Pridi molit, o kristjan«, »Angelj Gospodov«.

Ob 11.15 uri zahvalna pesem.

Ob 11.30 uri tabor na istem prostoru. Tabor vodi mestni župan dr. Juvan Alojz, Ipatčeva pevška župa poje Jenkovo »Molitev«, slavnostno pesem in na koncu govorov »Hej Slovani«.

Ob 12.30 uri razhod tabora, potem kosilo v mestu in na taborskem prostoru.

Ob 15. uri nastop godb v vojašnici Kralja Petra I.

Ob 16. uri nastop pevskih zborov.

Ob 17. uri prikazovanje narodnih običajev in iger na taborskem prostoru.

Ob 18. uri srečolov.

Ob 19. uri velik ognjement in žaromet ter ljudska veselica.

Ob 24. uri konec.

Odhod taborjanov z vlaki in drugimi prevoznimi sredstvi od 18. ure naprej.

Opozorilo!

Vse udeležence, ki bodo potovali z vlakom, opozarjamo, da bodo poleg rednih vlakov vozili tudi dopolnilni vlaki, katere bo mogoče pripraviti na podlagi prijav. Zato prosi Odbor za proslavo 20letnice Jugoslavije v Mariboru, da prijavijo udeleženci narodnega tabora 14. avgusta udeležbo pri domačem krajevnem občinskem odboru, da vemo, koliko udeležencev vstopi na posameznih postajah. Zbiranje teh prijav je sedaj najvažnejše!

Dopolnilni vlaki bodo vozili tako, da bo mogoče odpeljati se jutraj iz Murske Sote, iz Velenja preko Cella in preko Dravograda, iz Brežic, iz Ljubljane in — ako bo dovolj prijav — tudi iz Kranja in Kamnika, ter da se zvečer udeleženci zopet lahko povrnejo iz Maribora domov.

Posebno prosimo organizacije, ki pošljejo svoje članstvo na tabor, da gledajo, da prejme odbor prijave točno in pravočasno.

Za narodni tabor v Mariboru dne 14. avgusta je dovoljena četrtinska vožnja po železnicah in to na podlagi vabil, katere prejmejo občinski pripravljalniki odbori v spominjski knjižici prihodnji teden.

Odbor za proslavo 20letnice Jugoslavije v Mariboru.

Pošta »Edinosti«

Pismo slovenskega obrtnika

Dragi g. urednik! — Sem podeželski krojač. Dela imam mnogo, le ljudje ne plačajo. Nimajo denarja. Zato o zaslužku ne morem govoriti. Na deželi smo vsi obrtniki siromaki. Kakor s krojači, je tudi s čevljarji. Vsi skupaj pa imamo visoke davke, da jih skoraj zmremo. Nihče ne čuti za nas, kako težko nam gre. Če ne moreš plačati, zarubijo stroj. Težko je tičati v koži podeželskega obrtnika. Kdor ima svojo hišo in posestvo, da se bavi s kmetijstvom, se gre, če pa si navezan le na delo svojih rok, si revež. Kmet bi dal, ako bi imel, tako pa si ni mogoče pomagati. Če bi le na podlagi hoteli razumeti naše težave pri izterjanju davkov! Prosim, da bi imeli na vseh mestih malo več uvidevnosti z našim slabim položajem! Vsem, ki nam bodo pomagali, bomo hvaležni. Sicer pa nam svetujte, kaj naj ukrenemo! — Vas pozdravljam in pišite tudi kaj za obrtnika!

Odgovor uredništva: Dragi obrtnik! Ali poznate tisti pregovor: Pomagaj si sam, pa ti bo tudi Bog pomagal? Mislimo, da ga poznate. Drevo, ki stoji samo samcat sredi poljane, vihar izruje. Gozd kljubuje viharjem in viharje celo ugonablja. Ali nas razumete? Vi ste drevo sredi poljane, če se ne motimo. Le poslušnite v današnji čas! Kaj boš videl? Posameznik je vsak kot posameznik povsod tepen; nikjer in nikoli nič ne doseže. Zato se ljudje družijo v združbe ali organizacije. Organizacija je podobna gozdu:

Čim več dreves, lažje se kljubuje še tako hudim vetrovom! Da dosežejo lepše uspehe, se posamezniki družijo v organizacije. V mestih in industrijskih predelih naše domovine so ljudje (uradniki, obrtniki, delavci i. dr.) organizirani v vseh mogočih stanovskih ali strokovnih organizacijah. Verjemite, da organizacija stori svojemu članstvu, prav za prav članstvo samemu sebi, marsikatero dobro in odkloni mnogo zla, ki bi posameznikom brez dvoma napravilo težke dni in skrbi. Kakor rečeno: Dandanes je le gozdu dano kljubovati! Vi živite na kmetih. Sami ste brez dvoma že uvideli, da kmetijski ljudje dostikrat nimajo smisla za stanovsko, odnosno strokovno organizacijo. Zato kmet pri nas na političnem, gospodarskem in prosvetnem polju bogve kakih uspehov ni dosegel. Uživa drobtine, ki padajo s tujih mize. Za Vas, ki ste kmetijski človek in za vse slovenske kmete bi moralo veljati načelo: Čimprej organizirati se! Če bomo prišli s to stvarjo takoj, mi sami še ne bomo veliko želi, pač pa bomo otrokom našim zorali njiivo, da se bodo za svoje pravice lažje borili. Seveda velja za Vas kot obrtnika isto pravilo, oziroma načelo, kot za slehernega, ki se mora riniti skozi življenje v skrbi za skorjico kruha. Pozdravljamo Vas z upanjem, da boste naše besede razumeli. Mi pa bomo radi podprli težnje obrtnikov, ker tudi obrtniki so važen sestavni del našega naroda!

* **Zrtev Kamniških planin.** Preteklo nedeljo se je v Kamniških planinah pod Košuto smrtno ponesrečil Brejec Viktor iz Kamnika. V steni ga je zajela nevihta, strmoglavil je v prepad in mrtev obležal. Bodi mu lahka zemlja, žalujočim iskreno sožalje!

* **Velika tihotapska afera** je bila odkrita v Mariboru. Gre za veliko tihotapstvo s saharinom.

* **Nad Slovenske gorice** je preteklo nedeljo prihrumela huda nevihta. Neurje sicer ni napravilo večje škode, pač pa je strela ubila nekemu posestniku v Ločičah 3 krave, v Prepoljah pa je ubila 16-letno Matildo Zunkovič.

* **Kmetijsko ministrstvo** je odobrilo zaščito naslednjim zadrugam: Hranilnici in posojilnici Sv. Jurij ob Taboru, Po-

sojilnici pri Sv. Barbari v Halozah, Hranilnici in posojilnici v Beli cerkvi ter šmečki hranilnici v Fokovcih. Zaščita je odobrena za dobo 6 let.

* **Dve novi orožniški postaji na Pohorju.** Pri Sv. Martinu in Sv. Bollenku na Pohorju je poveljstvo mariborske orožniške postaje ustanovilo dve močno zasedeni orožniški postaji.

* **Zdravilišče Rogaska Slatina** je dovolila Državna hipotekarna banka 10 milijonsko posojilo za modernizacijo zdravilišča. Posojilo je za dobo 15 let in na 7 odstotkov obresti.

* **Na Menini planini** je bilo preteklo nedeljo dobro obiskano zborovanje planšarjev, ki je bilo namenjeno pouku in izobrazbi ter strokovnemu razgovoru.

Ravnatelj

Stanko Detela petdesetletnik

V nedeljo, dne 24. t. m. praznuje ravnatelj Mariborske tiskarne d. d., g. **Stanko Detela**, petdesetletnico svojega rojstva. Ravnatelj Stanko Detela se je posvetil najprej bančno-uradniški stroki ter je razmeroma zelo mlad z velikim uspe-

hom vodil za Slovence pomemben denarni zavod v Trstu. Poleg tega je poučeval na polju zadružnega in trgovskega šolstva. Ko je vsled znanih razmer v Trstu moral zapustiti polje svojega dotokratnega delovanja, mu je bilo usojeno, da je postal leta 1919 ravnatelj pravkar osnovane Mariborske tiskarne d. d., ki je postala naslednica takratne male Kralikove tiskarne. Njegovi energiji in sposobnosti je uspelo, da je v zelo kratkem času reorganiziral tiskarno. Pri tem reorganizacijskem delu mu je stal dolgotrajni sedanji predsednik upravnega odbora g. **Hinko Pogačnik** zvesto ob strani, tako da sta z združenimi močmi zagrabila še večje naloge glede povzdiga podjetja, ki je danes vodilno v grafični stroki ne le v Sloveniji, nego v Jugoslaviji sploh. Novo poslopje Mariborske tiskarne d. d. je bilo zgrajeno po idejni zamisli slavljenca, ki je s to novo etapo v razvoju podjetja doživel pač svoje najlepše zadovoljstvo.

Ravnatelj Stanko Detela je znan kot marljiv in požrtvovalen javni delavec v mnogih društvi, zlasti v narodno-obrambnih organizacijah. Slavljenec pa ne uživa simpatij zgolj v svojih krogih znancev in prijateljev, temveč tudi v podjetju samem, ki ga upravlja kot desna roka predsednika g. Pogačnika na način, ki pokazuje vse njegove človeške vrline. Ravnatelj Detela je znan kot strogo objektiven, toda socialno čuteč človek, ki mu je uspevanje podjetja glavna skrb in ki ima pri vsem tem vedno razumevanje za svoje sotrudnike med uradničtvom in delavstvom. Nič čudnega torej ni, da je slavljenec vsled teh lepih moških lastnosti priljubljen in spoštovan v vsem podjetju. Ob njegovem pomembnem življenjskem jubileju mu izrekajo vsi njegovi sodelavci najiskrenejšo željo, da bi še mnoga leta zdrav in čil vodil to veliko podjetje, ki je z njegovo odlično pomočjo dosegel tako zavidljivo višino. Na mnogaja leta!

Letošnja žitna letina

Žitna letina v naši državi letos prav dobro obeta, tako da že sedaj predvidevajo večje količine žita, zlasti pšenice za izvoz. Pšenica je v Vojvodini lepo obrodlila. Prav dobro kaže tudi koroza in ostale žitarice. — Tudi letos nakupuje novo pšenico Prizad (Priviligrana izvozna družba). Zaenkrat je določena cena 160 din za 100 kilogramov. Ta cena je še vedno višja nego cena na svetovnem trgu, ki je za 44 din nižja. — Upati je, da se bodo polagoma znižale cene moke in kruha, ki se še vedno držijo na dokaj visoki stopnji, tako da komentur upravičeno tarna nad visoko ceno.

Živinoreja v naši državi

Po podatkih odseka za kmetijsko statistiko je bilo v naši državi koncem leta 1937. naslednje stanje v živinoreji: Ko-njevi 1.248.852 (v Sloveniji 52.919), goveje živine 4.169.192 (Slovenija 376.302), svinji 3.179.661 (Slovenija 300.910).

Odrežite in priložite vprašanju

**Svetovalec
»Edinosti«**

odgovarja samo na vprašanja, ki jim je priložen ta odrezek!

»EDINOST« 23. julija 1938

Tedensko zrcalo

Posledice kapitalizma . . .

V razmišljanju o sodobnem socialnem vprašanju objavlja stanovsko glasilo slovenskih nameščencev »Bodočnost« med drugim:

»Posledica kapitalizma je bila, da je postal denar sveta vladar in da se je gospodarski premoči kapitalistov pridružila še politična premoč. Kakor je namreč kapital v rokah rastel in se množil, tako je rasla tudi strašna moč, gospodarsko samosilje in samodržstvo, ki daje tistim, ki imajo v rokah denar, možnost, da z njim gospodujejo nad posodo in kreditom in tako nekako upravljajo kri, ki po njej vse gospodarstvo živi, imajo v rokah takorekoč dušo gospodarstva, tako da proti njihovi volji nihče ni dihati ne more. In ker sega ta premoč tudi v politiko in v vse narodno in državno življenje, povzroča, da se bje hudo boj za moč v državi, in se nazadnje bje še boj med državami samimi, ko narodi izrabljajo silo in politično moč za gospodarske koristi svojih državljanov.«

Naš davčni sistem

Pisati o davkih je vedno zelo kočljiva zadeva, ki ni ne eni ne drugi strani všeč. Davčni sistem je pač davčni sistem. Nanj je »Trgovski list« od 18. t. m. naslovil uvodnik, v katerem ugotavlja med drugim:

»Naš davčni sistem boleha kar naprej na isti napaki. Višina davkov ni toliko odvisna od zakonskih predpisov, kakor pa od davčne prakse v posameznih pokrajinah. Kjer davčna uprava bolj pritiska, tam je več davčnih dohodkov, kjer pa popusti, tam jih je manj. Pri tem seveda zlasti trpi Slovenija.«

Nerazveseljivo opozorilo iz Zeneve

Mednarodni urad dela v Zenevi je izdal obširno poročilo o svetovnem gospodarskem in socialnem položaju. V tem poročilu sicer ugotavlja, da se je za nekaj časa izboljšal gospodarski položaj, vendar pa to pomeni le navidezno konjunkturo, ki jo je zlasti povzročilo mrzlično oboroževanje. Gospodarski napredek so v vidnejši meri pokazale samo one panoge, ki služijo oboroževanju. Med drugim pravi poročilo dobesedno:

»V dobi, v kateri divja vojna vihra od Daljnega vzhoda do Španije, v kateri je Evropa postala vojni tabor, v kateri strah pred novimi vojnimi zapletitjaji vzbudi duhove, niso ideje in načrti o socialnem napredku preveč upadli. Ni nobena skrivnost, da se v mnogih pokrajinah s pospešeno naglico pripravljajo na vojsko. Polagoma se narodno življenje in delavnost vsakega poedince vse bolj podreja potrebam, ki jih bo imela država v primeru vojnega spora. Na ta način pa tudi drugi narodi, ki se čutijo ogrožene za primer vojske, hote ali ne hote usmerjajo svoje življenje in gospodarstvo po enakih kolesnicah. Narodna obramba postaja prva nujnost in prva potreba in ta je tista, ki vedno bolj hromi svobodo poedince, kakor tudi gospodarsko delavnost. Ogromne denarne vsote, ki bi jih mogli posvetiti s toliko koristjo borbi proti boleznim, za dvig zdravstva, za varovanje za onemoglost in starost, za razvoj kulture in zdravega napredka, se danes uporabljajo skoraj izključno za nabavo morilnega orožja in za uničevanje vseh dobrin, ki jih je človek s tolikim trudom v potu svojega obraza ustvaril. Oblak, ki je v preteklem letu metal precejšnjo senco, se je sedaj še bolj zgostil in grozi, da bo zatemnil vso luč na zemlji. Kakor kažejo dejstva, posega vojska že na socialno polje. Že danes seče nekatere najvažnejše ceste napredka in morda se dogodi, da nam bo v kratkem pričela rušiti socialno zgradbo, ki jo je postavil sedanjí rod. Ako pride do nove splošne vojske, je gotovo, da bo ta stavba, zgrajena s tolikim trudom, popolnoma izginila.«

Med Francijo in Nemčijo pas iz železa in betona

Angleški časopis »Yorkshire Post«, ki je glasilo bivšega angleškega zunanjega ministra Edena, je te dni objavilo obširno poročilo o naglih nemških utrjevanjih vzdolž zapadne meje od Švice pa do Severnega morja. List pravi:

»Francoska pripravljenost, da priskoči na pomoč Čehoslovaki, če bi jo napadla Nemčija, je bila vzrok, da je Nemčija pričela nemudoma graditi trdnjavski pas iz železa in betona vzdolž zapadne meje, torej ob francosko-nemški meji. Gradnja se podzemeljske trdnjave, delo pa mrzlično napreduje. Pri delih je zaposlenih nad 100.000 delavcev, kajti dela morajo biti končana do konca avgusta.«

Mariborski problemi:

Mariboru prvi draginjski razred

Razvojna črta indeksa cen za najnujnejše življenjske potrebe se je v zadnjih mesecih pognala tako rapidno navzgor, da je treba o tem pojavu vsakor spregovoriti tehtno in nujno besedo. »Edinost« nikakor neče stati v vrstah tistih, ki bi hoteli iz takih pojavov kopati očitke proti komurkoli, ker dobro vemo, da je zvišanje cen poljskih proizvodov v korist ne le kmetu kot glavnemu stebru našega celokupnega gospodarstva, nego prav v taki meri tudi obrtništvu, trgovini itd. Mnenja smo le, da je postala diferenca med indeksom cen za glavne življenjske potrebe in pa med plačili javnih nameščencev — to velja seveda prav tako tudi za privatne uradnike — že tako velika, da je treba sedaj pričeti z zvišanjem plač oziroma draginjskih doklad. V tem oziru je prometni minister dr. Mehmed Spaho napovedal že v Sarajevu, da namerava vlada ugoditi vsem državnim nameščencem naenkrat in ne le pod pogoji, kakor na primer železničarjem. Morda bi pa le bilo bolje, če bi se vsaj železničarjem in postarjem najprej zvišale plače, oziroma doklade na primerno višino, dočim bi vse ostale skupine državnih in samoupravnih uradnikov prišle za njimi na vrsto. To bi bilo lažje tudi za državno blagajno, ki bi vsled zboljšanja denarnega obtoka v gospodarstvu lažje zadovoljila vse svoje nameščence.

Ko se zavzemamo za naše uradništvo,

Kako pomagati gostinski obrti?

Gostinstvo naše podravske prestolnice se je po vojni lotilo z vso vneto splošnega povzdiga. Kdor je poznal predvojne gostinske razmere in jih primerja s sedanjimi, mora brez oklevanja priznati, da je bilo storjeno veliko delo. Maribor ina danes štiri hotela, ki nudijo s tekočo toploto in mrzlo vodo ter s centralno kurjavo tujcem vse udobnosti. Kavarnarji in restavratelji so poleg mnogih gostilničarjev svoje lokale preuredili okusno in čisto primerno, tudi higijenske razmere so popolnoma zadovoljive, vse to pa je stalo velike denarne žrtve. Investicije, ki jih je mariborsko gostinstvo izvedlo v zadnjih letih, se le s težavo obrestujejo in amortizirajo, ker konzum in kupna moč prebivalstva zdaleka ne ustreza novim zahtevam. Državni nameščenec in del privatnega uradništva sta danes navezana na tako skromen življenjski standard, da s strani gostinstva itak nima posebnih koristi. Zato bi bilo nujno potrebno, da se v prvi vrsti popravi gmočno stanje uradništva, državnega, samoupravnega kakor privatnega. Skrivnost pozitivne gospodarstva obstoja v zvišanju konzuma in plačilne sposobnosti mestnega prebivalstva, kajti v takem zvišanju je zapadeno tudi večje povpraševanje po kmetijskih proizvodih. V zvišanih prejemkih nameščentstva je ključ pozitivne vsega gospodarstva, ker koristi cirkulacija denarja vsem gospodarskim panogam posredno ali neposredno.

Vprašanje, ki se postavlja ob premotri vanju položaja našega gostinstva, se glasi: kaj je storiti, da se našemu gostinstvu vsaj nekoliko pomaga? Predvsem se moramo zavedati, da je Maribor obmejno mesto. Maribor ni kaka »palanka« ali »selendur« na albanski meji, nego je zapadno-evropski kulturni portal, skozi katerega mora vsakdo, ki pride bodisi po železnici ali po cesti s severa v našo državo. Slovenci smo znani kot ljubitelji leppe pesmi in glasbe. Čudno pa je, da še nismo našli svoje vloge glede gojitve

pa zlasti mislimo na naš Maribor, ki šteje z neinkorporiranimi okoliškimi občinami že okrog 50.000 prebivalcev, a še vedno ni pomaknjen v prvi draginjski razred. Z eno samo potezo pristojnega ministrskega peresa bi se dalo pomagati tisočerm našim državnim nameščencem in vpokojencem. Dolžnost skupščinskih poslancev vsega severnega dela Slovenije bi bila, da bi se zavzeli na pristojnih mestih v Beogradu za zadovoljivo rešitev tega vprašanja. V ostalem pa ne zahtevamo prav nič nemogočega. Slovenija plačuje sorazmerno tako velike državne in samoupravne dajatve, da finančnemu ministru ni treba nikdar pomišljati, če potrebuje ta ista Slovenija kakršnokoli gmočno olajšavo. Slovenija obrača pravično vsak dinar in prinaša vsled pridnosti prebivalstva in točnosti plačevanja svojih obvez tudi državni blagajni samo lepo korist. Z zvišanjem draginjskih doklad bi pridobil gospodarski obtok Maribora tisti priliv, ki bi ga za svojo prosperiteto nujno potreboval. Smo okno Jugoslavije in ni vseeno, ali gleda severna sosedja skozi to okno v revščino ali vsaj v primerno blagostanje. Smo periferija, ki pa zaradi tega hoče prav tako živeti kakor drugi velika mesta naše države.

Maribor — v tej zahtevi ne mislimo utihniti — spada v prvi draginjski razred!

—o.

glasbe po javnih lokalih. Naše takse in dajatve na koncertno glasbo v javnih lokalih so tako izredno visoke, da gostinski podjetniki že skoro prav nič več ne riskirajo, ker ne premorejo teh velikih dajatev v sorazmerju z izkupičkom. Posledica je, da godbeniki nimajo pri nas skoro nobene bodočnosti, dočim v Beogradu in v drugih mestih Srbije, Hrvatske, Vojvodine itd. ni najti malo boljšega lokala, v katerem ne bi bilo slišati klasične, plesne ali narodne muzike. Ne smemo pozabiti, da godba daje človeku neko višje zadovoljstvo, da v splošnem oplemenjuje. V tem zadovoljstvu se povečuje tudi konzum, nikakor pa ne pijančevanje, ki je v mnogih slučajih le izraz obupa nad pomikanjem tistega, kar imenujemo »razloženje« in kar je postalo pri Srbih in Hrvatih »štimmung«. Godba — zlasti lepa, skladna godba — bi se morala pospeševati z isto upravičenostjo kot na primer sport. Sport krepi telo, godba pa dušo. Če je gospod finančni minister ukinil takse na sportne prireditve, bi prav lahko tudi odredil vsaj občutno znižanje vseh taks, v kolikor so v zvezi s koncerti v javnih lokalih. Tako znižanje ne bo niti najmanj škodovalo državi in samoupravnim blagajni, ker se bodo povečale številke konzuma in s temi zvezane dajatve. Na drugi strani pa bo prišlo mnogo godbenikov do kruha, mladi nadarjeni talenti pa bodo imeli na tem polju izglede za bodočnost. Najbolje bi bilo seveda, da se te takse unificirajo na tako nizki stopnji, da bi se omogočil razmah koncertne godbe po naših lokalih. To bo privabilo tudi tujca, ne le domačina, kajti godba izraža koncem koncev tudi nacionalno kulturo vsakega naroda. Če hočemo, da bodo prišli do veljave naši komponisti in godbeniki, s tem pa tudi naša glasba poleg priznane glasbe drugih narodov, potem moramo stremeti za tem, da se odpravijo vse ovire. To je ena izmed velikih zahtevkov našega gostinstva.

štvo, tudi primerne in potrebne žrtve; ne gre le za interese enega kraja, ampak cele Slovenije in Jugoslavije, ki potrebuje na svoji meji zavedno ljudstvo, zavedajoče se, da uživa zaslonbo vse naše javnosti.

Organizacijo podpornе akcije je prevzelo Društvo prijateljev Slovenskih goric. Zato se obrača društvo na vso slovesno javnost za vpludno prošnjo, da prispeva po svojih močeh primeren, znesek za podporno akcijo v korist pomurskim poplavlancem. Denar naj se nakaže po čekovni položnici našega društva s pripombo »Za poplavlence«. Kdor ni prejel položnice, naj blagovoli izpolniti na pošti blanko-položnico s številko poštočkovnega računa »Društvo prijateljev Slovenskih goric, Ljubljana, št. 16.463«. Nabiralno akcijo je odobrila kraljevska banska uprava dravske banovine, ki bo izvršila razdelitev nabranih zneskov. — Društvo prijateljev Slovenskih goric.

SOTRUDNIKE IN DOPISNIKE prosimo, da pošljejo svoje prispevke najkasneje do vsake srede v tednu.

7 dni po svetu

□ Angleško-francoska posvetovanja v Parizu so pokazala, da gledata obe državi soglasno na problematiko Srednje Evrope in na druga aktualna vprašanja. Komunique, ki je bil izdan 20. t. m., pravi, da se od londonskega sestanka državljanov obeh držav v maju 1938 do danes na tem ni nič spremenilo.

□ Japonsko-sovjetski konflikt radi kršitve meje pri Hučungu, kjer so sovjetske čete zasedle nekaj kvadratnih kilometrov mandžurskega ozemlja, se je zelo poostiril. V Tokiju napovedujejo oborožen spopad v svrhu zaštite japonskih interesov. Moskva pa zatrjuje, da dotično ozemlje sploh ni mandžursko, nego rusko.

□ Hitlerjev pribočnik in stotnik Wiedeman je vzbudil te dni s svojim londonskim obiskom veliko mednarodno zanimanje. Baje je bil v posebni misiji pri zastopnikih angleške vlade, kar pa nemški krogi zanikajo.

□ Predsednik Roosevelt je napovedal za prihodnje leto svoj obisk v Mehiki. O podrobnostih ni hotel nič povedati, zdi se pa, da gre za petrolejska vprašanja, ki so za Amerikance vedno kočljiva.

□ Svetovna olimpiada se bo leta 1940 spričo odpovedi Japonske vršila v finskem glavnem mestu Helsinkih.

□ Uradni obisk belgijskega kralja Leopolda III. je napovedan v Parizu za letošnjo jesen.

□ Velika najdišča negorljivega helija, ki ga potrebujejo za polnjenje zračnih ladij, so odkrili v brazilski pokrajini San Paulo.

□ Madžarska državnik Imredy in Kanya sta 20. t. m. končala svoj uradni obisk v Rimu. Ministrski predsednik Imredy še ostane kot privatnik par dni v Italiji. Uradno poročajo, da so se posvetovanja italijanskih in madžarskih državljanov gibala v okviru politike osišča Rim—Berlin.

□ Na Madžarskem so na novo uredili tiskovne razmere. Izdajanje časopisov je odvisno od predhodnega dovolila predsedništva vlade. V redakcijah pa sme sedeti in pisati v smislu protizidovskega zakona le največ 20 odstotkov židov.

□ V Palestini so v zadnjih 14 dnevih ubili 77 ljudi, 247 pa jih je bilo ranjenih v teku raznih spopadov med policijo in Arabci.

□ Novo politično stranko imajo na Švedskem. Imenuje se »Švedska nacionalna zveza«. Stranka zagovarja avtoritativni režim ter izključitev židovskega vpliva iz vsega javnega in kulturnega življenja.

□ Židje zapuščajo Dunaj v vse večjem tempu. Dunajska policija je v zadnjih dneh izdala okrog 600 dovoljenj za izselitev.

□ Italija se je odločila za izvajanje rasne (plemenske) politike po vzoru Nemčije. Vseučiliški profesorji so sprejeli deset točk rasističnega programa Italije, ki je dobil sankcio fašizma. Dosedanji demografski institut v Rimu pa je bil spremenjen v »Generalno direkcijo za proučevanje plemenskih vprašanj«. Glavno načelo tega novega programa je, da židje niso Italijani.

□ Na osem let starem letalu je ameriški letalec Douglas Currigan preletel Atlantski ocean.

□ Egiptovski ministrski predsednik Mahmud Paša se je v soboto podal v spremstvu vojnega ministra Sabrin paše v London.

□ Kitajska narodna skupščina je sklenila, da bo mobilizirala vse sile kitajskega naroda v boju proti napadalcu in da se bo borila do zadnje kaplje krvi.

□ 1000 letal je naročila angleška vlada v novi tvornici lord Nuffielda. Imeli bodo tri bombniki po 1000 PS in bodo razvili hitrost 550 kilometrov na uro.

□ Predsednik dr. Beneš je te dni razpravljal o načelu odbora političnih ministrov o češkoslovaškem narodnostnem statutu, ki ga nameravajo čimprej uzakoniti.

□ Holandska kraljica Viljemina je te dni prispela v kopališče Weisenburg, kjer se bo to poletje zdravila.

□ General fašistične italijanske milice, Russo, je te dni obiskal Nemčijo, kjer je bil deležen velike pozornosti.

□ Finančni sporazum med Anglijo in Turčijo je bil od angleške lordske zbornice sprejet brez vsakega glasovanja.

□ Poljski zunanji minister Beck križari s svojo lahto, kakor vsako leto, ob obalah Baltijskega morja. Te dni je obiskal tudi Gdansk.

□ V Sandžaku Iskenderunu, ki ga je do polovice zasedla tudi turška vojska, prireja prebivalstvo turškim četam še vedno razne navdušene slavnosti.

Ne kupujmo brez potrebe v tujini!

Ščitimo svoje gospodarstvo, varujemo svoj denar! — Z nakupi doma podpirajmo svoje delavce! — Ne uvažajmo, kar sami doma izdelujemo!

V »Metalurgiji« je objavil Z. Martinčević zelo zanimiva izvajanja o nakupovanju v tujini, kjer pravi med drugim:

»Prejšnja leta so se v tujini naročale za račun države velike nabave železnega materiala in kovin, in sicer brez vsakega načrta in brez ozira na to, če se izdelujejo dotični predmeti pri nas doma ali ne. Dostikrat se je pripetilo, da se je na račun reparacij in kompenzacij jemalo iz tujine ravno to, kar se je moglo kupiti v državi. Na ta način je bila domača industrija tako zadeta, da se leta dolgo ni mogla popraviti. Šele v zadnjih dveh do treh letih so se razmere nekoliko zboljšale in takoj se je stanje domače industrije zboljšalo, kar ni ostalo brez učinka na vse narodno gospodarstvo.

V zadnjem času pa se zopet opaža, da se ponavljajo napake preteklosti. Ni dolgo tega, kar sta bila naročena v Nemčiji dva velika železna mostova, od katerih bo eden postavljen na Tiši, drugi pa na Savi. Brez vsake potrebe! Poleg velikih železnar v Zenici in Jesenicah imamo še celo vrsto tvornic za mostne konstrukcije.

Sedaj pa dnevni tisk zopet z zadovoljstvom registrira, da je v tujini veliko zanimanje za potrebe naših državnih želez-

nic, ki nameravajo nabaviti 470 vagonov. Poleg Poljakov, Čehoslovakov, Madžarov, Nemcev in Italijanov se za to nabavo zelo zanimajo tudi Angleži in Francozi, ki celo med seboj konkurirajo, kdo bo dal bolj ugodne plačilne pogoje. Francozi zahtevajo plačilo v 7. Angleži pa šele v 10 letih.

Če ne bi imeli v državi tvornic vagonov, ki morejo kvalitativno in kvantitativno zadostiti našim potrebam, ne bi mogli imeti nič proti temu, da se nabavijo vagoni v tujini. Dokler pa tvornice v Slavonskem Brodu, Kruševcu in Smederevski Palanki čakajo na državna naročila, se pač ne bi smel v tujini naročiti niti en vagon.

Kar velja za vagona v državne železnice, to velja tudi za vse državne nabave. Brezpogojno se mora spoštovati načelo, da se ne sme oddati v tujino niti en posel, ki se more dovršiti doma. Kajti z uvozom takšnih predmetov iz tujine ne uvažamo samo dotičnih gotovih izdelkov, temveč tudi delavske mezde, ki so se plačale za izdelavo teh izdelkov.

Takšen uvoz pa je najbolj škodljiv, ker brez vsake potrebe izgublja z njim naše narodno gospodarstvo vsote, ki bi jih mogli zaslužiti naši delavci in ki bi ostale v

državi ter koristile vsem. Druge države so že davno spoznale nevarnosti, ki izvirajo iz takšnega uvoza ter ga zato ovirajo na vse mogoče načine, zlasti pa uvoz finalnih izdelkov z velikim odstotkom delavskih mezd.

Mi izvažamo v prvi vrsti predmete z minimalnim odstotkom delavskih mezd. Glavna vrednost našega izvoza je v samem blagu, dnevnice pa tvorijo le neznamenit del. Poleg tega se naši izvozni predmeti, mogoče lažje prodajo in se bolj iščejo, kakor pa predmeti, ki jih uvažamo, kar pomeni, da nam nikakor ni treba sprejeti vsake zamenjave dabrini, ki se nam ponuja. Najmanj pa seveda zamenjavo predmetov, ki jih moremo sami izdelati. Nasprotno bi mogli s pametnim selekcioniranjem uvoza (kar delajo vse druge države) zaposliti vse polno naših delavcev ter prihraniti desetine milijonov dnevnic za naše delavce.

Če že ni nikake omejitve za zasebne nakupe v tujini, potem je dolžnost državnih ustanov, ki nabavljajo stvari v tujini, da se strogo ravnajo po določilih obrtnega zakona in zakona o državnem računovodstvu in da ne naročajo v tujini ničesar, kar moremo sami izdelati doma.

Tolmačenje o kmečki zaščiti

Za kmete se smatrajo tudi vaški trgovci in obrtniki, ki se bavijo s kmetijstvom — Zaščitite ne uživajo dolgovi nasproti siromašnim upnikom

K zakonu o zaščiti kmečkih dolgov je doslej izšlo že toliko dopolnil in tolmačenj, da nastaja iz tega polagoma že cela literatura. To seveda silno otežkoča jasno razumevanje, tako da se morajo prizadeji dolžniki-kmetje vsak čas obračati pa nasvete in pojasnila.

Te dni je spet izšlo nekaj tolmačenj, ki važno posegajo v vprašanje zaščite kmečkih dolgov. Eno izmed teh tolmačenj določa, da se smatrajo za kmete v smislu te uredbe (če namreč izvirajo njihovi davčni dohodki pretežno iz kmetijstva) tudi osebe, ki se poleg kmetijstva bavijo s posli vaškega obrtnika ali trgovca. Uradno tolmačenje zdaj pojasnjuje, da se kot vaški trgovci v smislu te določbe ne smatrajo osebe, ki se bavijo s posli vaškega krmarja (mehandžije) ali vaškega kavarnarja (kafedžije). Za ugotovitev, ali je določeno osebo v smislu določil uredbe smatrati za vaškega obrtnika ali vaškega trgovca, ni odločilno, ali je dotični kraj razglašen za vas, trg ali mesto, temveč imajo o tem razsojati občinska oblastva, odnosno sodišča, pri čemer morajo preučiti vsak primer posebej in upoštevati krajevne razmere in obseg poslovanja obrtnika ali trgovca.

Uredba o odložitvi plačil

V »Službenih novinah« od 12. t. m. je objavljena uredba o odložitvi plačil. Po tej uredbi more minister za trgovino in industrijo odobriti denarnemu zavodu, ki je aktiven, pa ne more izvrševati svojih obveznosti, odložitve plačil. V primeru, da gre za denarni zavod, ki ima nad 10 milijonov vlog, bo minister prej, kakor bo izdal rešitev, zasljal Narodno banko. Odložitve plačil bo mogoče dovoliti za do bo enega leta. Ako pa bodo zahtevale razmere, bo minister mogel odložitve plačil podaljšati največ še za eno leto. Odložitve plačil bo veljala le za obveznosti, ki nastanejo prej, kakor bo vložena prošnja za odložitve. Za obresti in ostale pripadke zavodovih obveznosti bo mogel minister odobriti odložitve le za največ šest mesecev. Od odložitve plačil bo mogoče izvzeti manjše vloge, katerih višina bo glede na značaj posameznega zavoda določil minister. Za čas odložitve plačil upnikom ne bo dovoljeno, da si nasproti zavodu zavarujejo svoje terjatve. Plačilo teh terjatev se bo moglo vršiti le po določbah te uredbe. Dovoljena pa je kompenzacija terjatev z dolgov pod istimi pogoji, kakor v prisilni poravnavi izven kon kurza. Pri zadržkih v času odložitve plačil ne bo mogoče odpovedati članstva in deležev, roki za odpoved in jamstva, ki bodo v teku, bodo prekinjeni.

Povračanje zaupanja v denarne zavode

Po podatkih Zveze jugoslovenskih hranilnic v Ljubljani so narasle vloge pri 29 slovenskih samoupravnih hranilnicah v juniju za 2.544.058 din na 1.073.390.080 din. Vloge na knjižice so sicer padle za 1,6 milijona na 634,8 milijona, zato pa so narasle vloge v tekočem računu za 4,2 milijona dinarjev na 438,5 milijona. Ste-

Zanimivo je drugo uradno tolmačenje, ki pravi, da lahko Privelegirana agrarna banka pred sodiščem oporeka potrdilo o svojstvu kmeta, čeprav so sodišča na pritožbe drugih upnikov morda že izdala pravomočne sklepe o kmetstvu teh dolžnikov.

Še zanimivejše je tolmačenje, ki izvzema iz zaščite dolgov kmetov nasproti siromašnim upnikom, ki nimajo svoje imovine niti drugih dohodkov za nujno vzdrževanje. Siromašnost ugotovi sodišče na upnikovo zahtevo. Novo tolmačenje zdaj razteza to ugodnost tudi na dolgovne poglavju 7. uredbe na dolžna razmerja iz agrarne reforme.

Po novem tolmačenju uredbe so pri ocenjevanju premoženjskega stanja upnikovega kakor tudi dolžnikovega dolžni denarni zavodi dostaviti sodišču na njegovo zahtevo podatke o upnikovem in dolžnikovem imovinskem stanju brez ozira na čuvanje poslovne tajnosti.

O izterjevanju dospelih obrokov pravi uradno tolmačenje: smatra se, da je upnik pismeno opominjal svojega dolžnika, kadar je priporočeno pismo, naslovljeno na dolžnika, izročil pošti.

Viljo vlagateljev na knjižice je naraslo za 124, v tekočem računu pa za 2 in je znašalo skupno 134.058. Vloge na knjižice so narasle pri sedmih, v tekočem računu pri 11, skupno vloga pri devetih hranilnicah. Število vlagateljev pa je naraslo v vsaki skupini pri šestih hranilnicah. Treba je omeniti, da se pri hranilnicah pripisujejo obresti vlagateljem šele na koncu leta. V primeri s stanjem ob koncu leta 1937. se kaže porast 33.449.433 din. Povečanje zaupanja je utemeljeno zlasti v tem, da je dala Narodna banka na razpolago hranilnicam kredite za izplačila vlagateljem. Sicer pa se opaža izboljšanje položaja pri denarnih zavodih vseh vrst.

Uredba o prenosu lastnine nepremičnin

Pravosodni minister je v sporazumu z ministri za kmetijstvo, za vojsko in mor narico in za notranje zadeve izdal uredbo, po kateri se zakonska uredba o omejitvi prenosa lastnine nepremičnin na področju apelacijskega sodišča v Ljubljani izpremeni in izpopolni v naslednjem smislu: Člen 1. se glasi: Na ozemlju vseh sreskih sodišč v območju okrožnih sodišč v Mariboru, Murski Soboti, Celju, Ljubljani in Novem mestu je dovoljen prenos lastnine nepremičnin na osnovi pravnih poslov med živimi samo po pristanku komisije za dovoljevanje prenosa lastnine nepremičnin, kakor jo določa člen 7. To velja tudi za primer, da se nepremičnine dajo v zakup za dobo preko 5 let. Členu 10. se doda naslednji novi stavek: V primeru dvoma, da je prenos lastnine nepremičnin v nasprotju s koristmi državne obrambe, bo komisija zahtevala od poveljnika divizijske oblasti, v katere območju je nepremičnina, da poda svoje mnenje.

SKRBI ZA »EDINOST«!

Kako obetajo vinogradi?

Banovinski vinarski in sadjarski zavod poroča: Vinska trta se razvija zelo povoljno. Trsje je dobro odcvetelo in je zarodek zdrav. Vinogradi so v splošnem že četrtič poškopljeni v obrambo proti peronospori, ki letos praktično še ni povzročila kake večje škode. V nekaterih vinskih okoliščinah se je prav v zadnjem času bolezen sicer pojavila in prizadeva vinogradnikom skrb, toda zaradi doseženega razvoja grozdja ni pričakovati posledic v večjem obsegu. Oidid se je pojavil v manjšem obsegu, a so ga vinogradniki s pravočasnim zveplanjem zatrli, tako, da so jagode čiste, snažne in zdrave. Opaziti je tu in tam poškodbe po grozdnem sukanju, toda v splošnem ni povzročil ta škodljivec na grozdu pomembne škode. V občinah Bizeljsko, Pišce, Sromlje in Zdolet je večji del vinogradov v višjih in srednjih legah v širini približno 5 kilometrov, toča popolnoma oklestila in uničila ves letošnji pridelek. Les pa je poškodoval tako, da si tudi trs prav verjetno še v bodočem letu ne bo opomogel. V manjši meri so prizadeti od toče vinogradi v občinah Videm, Blanca, Podsreda in Sv. Peter pod Sv. gorami. Zaradi toče so morali vinogradniki že petič škropiti. V ostalem je pričakovati dobre in kakovostne letine, če ne bo zadela vinogradov v posameznih vinorodnih okoliščinah v pasjih dnevih kaka vremenska neizgoda.

Izgledi za hmelj

V našem listu smo pred časom že poročali, da si je zlasti v Savinjski dolini hmelj le nekoliko opomogel. Rastlina je letos zaradi mraza in pozebe precej trpela ter se ni mogla tako bujno razviti kakor prejšnja leta. Pravočasno je bil tudi preprečen napad peronospore, tako da sedaj rastlina normalno uspeva ter je pričakovati srednje letino. Iz nekaterih drugih držav prihajajo poročila, da letos ni pričakovati posebno ugodnega pridelka. To daje upanje, da se bo morda letošnje leto v naši Savinjski dolini le razvila nekoliko živahnejša kupčija in, kar je poglavitno, da se bodo cene nekoliko okrepile nasproti cenam v prejšnjih letih. Če se bo to upanje uresničilo, si bo naš pridni Savinjanec nekoliko spet opomogel po večletni dobi, ko je bila cena hmelju šibka, tako, da so že mnogi gospodarji resno premišljevali, naj li še naprej gojijo hmelj ali naj ga opustijo. — V Vojvodinji je stanje hmeljskih nasadov slabše, ker se je poleg peronospore in pa pozebe pojavila na večih krajih še uš.

Vrednost denarja

1 angleški funt 238 din. 1 ameriški dolar 43.50 din. 1 nemška marka 14.50 din. 1 belga 7.50 din. 1 madžarski pengő 8.25 din. 1 francoski frank 1.30 din. 1 italijanska lira 2.20 din. 1 čsl. krona 1.50 din.

SEJMI

24. julija: v Semiču.
25. julija: v Vinici pri Črnomlju, Kočevju, Vel. Loki, Zalcu, Središču, Koziem, Mežici, Slov. Bistrici, Dubrovniku.
26. julija: Metliki, Cerknici, Domžalah, Leskovcu, Radovljici, Višnji gori, Ormožu, Teharju, Dol. Lendavi.
27. julija: v Toplicah, Celju, Ptuj, Trbovljah, Beltincih.
28. julija: na Vrhniki, v Turnišču, Doi. Lendavi.

RADIO LJUBLJANA

NEDELJA, 24. julija: 8. Duet harmonik brata Goloba. — 9. Napovedi, poročila. — 9.15 Prenos cerkvene glasbe iz župniščne cerkve. — 9.45 Verski govor (g. ravn. Jože Jagodica). — 10. Prenos promenade koncerta iz Rogaske Slatine. — 11.30 Otrška ura. — Striček Matiček. — 12. Trboveljski pevski jazz. — 13. Napovedi. — 13.20 Na izlet v daljne kraje (plošče). — 17. Kmetijska ura: Ohranimo zemlji rodovitnost (g. ing. Rado Lah). — 17.20 Tržna poročila. — 17.30 Prenos promenade koncerta iz Rogaske Slatine. — 18.30 Citraške točke (plošče). — 19. Napovedi, poročila. — 19.30 Nac. ura. — 19.50 Originalna švicarska godba (bratje Malenšek). — 20.30 Koncert vojaške godbe. — 22. Napovedi, poročila. 22.15 Lahkih nog naokrog (plošče). — PONEDELJEK, 25. julija: 12. Knečki trio. — 12.45 Poročila. — 13. Napovedi. — 13.20 Glasbene slike (plošče). — 14. Napovedi. — 19. Napovedi in poročila. — 19.30 Nac. ura. — 19.50 Zanimivosti. — 20. Plošče. — 20.10 Počitniške kolonije za vajence (g. dr. Albert Trtnik). — 20.30 Prenos koncerta iz Dobrne. — 22. Napovedi, poročila. — 22.15 Fantje na vasi. — TOREK, 26. julija: 12. Vojaske godbe igrajo (plošče). — 12.45 Poročila. — 13. Napovedi. — 13.15 Solističen instrumentalni koncert (plošče). — 19. Napovedi in poročila. — 19.30 Nacionalna ura. — 19.50 Zabuvalni kotiček. — 20. Plošče. — 20.10 Baročna arhitektura in kiparstvo (g. Jože Gregorič). — 20.30 Iz zvočnih filmov (plošče). — 21. Prenos iz Turina: Smrt Frine (La morte di Frine) opera v 1 dejanju od Ludv. Rocca. — SREDA, 27. julija: 12. Donski kozaki pojo (plošče). — 12.45 Poročila. — 13. Napovedi. — 13.15 Magistrov trio. — 18. Sprehod v gozdu (plošče). — 18.20 Mladinska ura: Glasbeno oblikoslovje (d. A. Dolinar). — 19. Napovedi in poročila. — 19.30 Nacionalna ura. — 19.50 Citre solo (g. Emil Mezgoš). — 20.30 Prenos simfoničnega koncerta iz Rogaske Slatine. — 22. Napovedi in poročila. — 22.15 Prenos lahke glasbe iz nebotičnika. — ČETRTEK, 28. julija: 12. Koncert baletne glasbe (plošče). — 12.45 Poročila. — 13. Napovedi. — 13.20 Virtuoz (plošče). — 19. Napovedi in poročila. — 19.30 Nacionalna ura. — 19.50 Zabuvalni kotiček. — 20.10 Pomen karakterologije za življenje (g. prof. Emil Hrovat). — 20.30 Prenos simfoničnega koncerta iz Rogaske Slatine. — 22. Napovedi in poročila. — 22.15 Cimermanov kvartet. — PETEK, 29. julija: 12. Odmevi z naših livad (plošče). — 12.45 Poročila. 13. Napovedi. — 13.20 Sramljaj igrajo (plošče). — 19. Napovedi in poročila. — 19.30 Nacionalna ura. — 19.50 Zanimivosti: Moji vtisi iz Slovenije (esperanto, g. Blaž Vilmoš). — 20. B. Smetana: Dve vdovi, fantazija (plošče). — 20.20 Ženska ura: Več veselja v družini (gđc. M. Kovarčeva). — 20.30 Prenos simfoničnega koncerta iz Rogaske Slatine. — 22. Napovedi in poročila. — 22.15 Angleške plošče. — SOBOTA, 30. julija: 12.45 Poročila. — 13. Napovedi. — 13.20 Plošča za ploščo. — 18. Za delopust igra Radijski orkester. — 18.40 Socialno skrbstvo v Franciji (gđc. Zlata Pirnatova). — 19. Napovedi, poročila. — 19.30 Nacionalna ura. — 19.50 Pregled sporeda. — 20. Zunanja politika (g. dr. A. Kuhar). — 20.30 Večer za pasje dni. — 22. Napovedi in poročila. — 22.15 Koncert vesele glasbe (ira Radijski orkester).

Naše tržišče in cene

Les. Kupčija je še vedno mlačna. Cene se povprečno gibljejo za nekatere vrste lesa naslednje: Jelove in smrekove deske 320—360 din, hrastovi hlodi 600—700, hrastovi pragi kom. 39—41 din, bukovne deske par. 700—800, hrastove deske la. do 1.750 din.

Živila. Na podeželju so naši živinorejci in kmetovalci upravičeno pričakovali, da se bo spomladanska dobra kupčija vzdržala. ne pretrgoma. Sprva zelo lepo obetajoče cene so pa pričele popuščati, tako da danes sicer vlada na sejmih še nekaj kupčije, vendar pa ni mogoče govoriti o pravih in dobrih cenah. Povprečno so bile zadnji teden dosežene naslednje cene za živino: debeli voli 4—5.50 din, poldebili voli 3.50—5 din, bikji za klanje 3.50—4.75, plemenske krave 3.50—4.50, glavne krave 4—4.75, klobasarije 2.50—3.50, molzne krave 4—5 din, mlada živina 4—5, teleta 5—6.50 din.

Svinje. Zanimivo pa je, da je daleko boljši položaj v kupčiji s svinjami. Cene so zelo trdne in kupčija dokaj živahna, tako da na marsikaterem sejmu zmanjka blaga. Povprečne cene: plemenske svinje 9—10 din, pršutarji 8—9 din, 5—6 tednov stari pršički 85—100 din, 7—9 tednov 110—150 din, 3—4 mesece 160—230, 5—7 mesecev 280—400 din, 8—10 mesecev 450—550 din, eno leto stari 700—850 din. Povprečna cena za kilogram žive teže 6.50—8.50 din, za kilogram mrtve teže pa 8.50—11.50 din.

Kože. Surove goveje kože 10—14 din za kg, svinjske 7—10 din in telečje 12—16 din.

Poljski pridelki in sadje. Krompir 1.50—2 din, čebula 3—6, česen 4—8, pšenica 2, rž 1.75—2, ječmen 1.75—2, koruza 1.50, oves 1.25, proso 1.75—2, ajda 1.50, fižol 2—3, hruške 6—10, češnje 6, borovnice 2, breskve 10—14, marelice 10—12, jagode 10—15 din.

Mleko, mlečni izdelki, jajca in perutnina. Mleko 1.50—2, smetana 10, surovo maslo 22—24, čajno maslo 28—32, domači sir 8—10. Jajca komad 50—75 para. Kokoši komad 18—24, piščanci par 18—40, race 12—18, putani do 50 din komad.

Seno in slama. Košnja je bila srednje dobra. Otava pa razmeroma dobro kaže. Cene za sladko seno 40—50 din za 100 kg, polsladko 38—45 din, slama 30—35 din.

Dopiši „Edinosti“

Rogaška Slatina

Ob 15letnici Rdečega križa. Ustanovili so R. K. 9. decembra 1923. Društvo je v preteklih 15 letih v naši občini storilo mnogo dobrega, o čemer bi lahko pričali številni reveži in šolski otroci. Oba podmladka sta pod vodstvom požrtvovalnega učitelja tukajšnje šole razdelila v pretekli dobi revnim in potrebnim šolarjem nad 2000 parov čevljev. Dalje so prejeli otroci skozi zimsko dobo kruh, dnevno do 200 lepih kosov, da niso bili lačni. Razen tega so dobivali v nesrečah podpore tudi odrasli, ako so bili potrebni. Cilji R. K. so znani: lajšati ubogemu bratu težke dni in nuditi vsem potrebnim lepo samaritansko pomoč. Človekoljubnemu društvu ob 15letnici iskreno čestitamoz željo, da nadaljuje s koristnim delom! Istočasno vabimo, da pristopite kot redni ali podporni član. V nedeljo, dne 31. t. m. ob pol 9. uri se bo vršila v zdraviliški dvorani akademija, na katero že danes opozarjamo!

Srečolov priredi Sokolsko društvo v Rog. Slatini v nedeljo, dne 24. t. m. Bogati dobiki. Iskala vas bo sreča, sezite po srečkah!

Rajanje na Boču bo v nedeljo, dne 24. t. m. z veseljem sporedim in ob dobri jedi in pijači. Boč vabi! Cisti dobiček je namenjen zgradbi Planinskega doma na Boču.

Z Lisce

Vesel je človek, ko se odtegne enolični Prozi vsakdanjega vrvenja in gre na planino. Je pač še vedno res, da človek vrh gora prosteje zaduha, občudujoč božje stvarstvo v prirodi. Ta užitek pa se še stopnjuje, ako se udeležujemo slavnostnih prireditev vrh gora. Tudi posavska pl. podružnica Zidani most—Laško je dne 17. t. m. nudila tako priliko, ko je obhajala obletnico otvoritve svoje postojanke na edinstveni Lisci, 947 m visoko. Nabralo se je dokaj pobožnega ljudstva in planincev! Saj se je ta dan blagoslovil tudi kameniti 2 m visok, umetniško izdelan kip Brezmadežne za lično kapelico ob liškem planinskem domu. Duhovno opravilo in blagoslovitev je z znano vnemo izvršil g. župnik Pavlič iz Jurklostra, bivši narodni poslanec. S primernim nagovorom je navduševal okoličane. Za pripomoč k zgradbi čedne kapelice, za katero je domačin daroval s pomočjo Pos. pl. podr. 2 m visok, v Mozirju mojstrsko izdelan kip Brezmadežne. Tako zamisel, kakor tudi delo kipa ne najde tukaj svoje vrste. Lisca je s tem pridobila veliko, ker bodo odslej tudi stari našli vrh Lisce svoje utešanje! Slavnost je povišala izborni izveščana instrumentalna godba iz bližnjih Radeč. Seveda je bilo tudi za telesne potrebe dobro preskrbljeno.

Gorenji dopis z Lisce nam je poslal naš prijatelj Blaž Jurko iz Vojnika, ki je kljub svojim 8 križem še krepka slovenska korenina in navdušen častilec slovenskih planin in prelepe slovenske zemlje. Uredništvo se mu za ljubeznost lepo zahvaljuje, želeč mu krepkega zdravja, da bo mogel še dolga leta uživati lepoto naše zemlje in naše domovine.

Murska Sobota

Zopetna nesreča. Naslednji dan po smrtni neizogibni mladici deklice »Edinost« št. 23., se je dogodila druga nesreča, ki je zahtevala življenje mladega vajenca v trgovini Ascher, Adolfa Rogana. Fant je šel po opravih na dvorišče, kjer so popravljali del skladišča in tu je po nesrečnem naključju padel nani nek tram, ki ga je tako močno poškodoval, da je kmalu nato izdihnil. — Pogreba se je s sočutjem udeležila množica ljudi in tudi murskosobotski Sokol, v katerega imenu se je od zvestega naraščajnika poslovil starosta Veluar.

Istega dne, ko so pokopali nedozorelo mlado življenje, so položili k večnemu počitku tudi soprog pismonoše Flegarja, ki zapušča osem nepreskrbljenih otrok.

10. t. m. je bil takorekoč praznik kmečke mladine v Črnelavcih, bližnji vasi Sobote. Tamošnje Društvo kmečkih fantov in deklet je priredilo namreč tekmo koscev in žanjic ter veselico. Oboje je lepo uspelo.

Ruše

Proslava 20letnice v Rušah. Sokolsko društvo v Rušah je dalo iniciativo za skupno proslavo 20letnice obstoja naše države, ki se bo vršila dne 24. julija 1938 na svečan način. Občina in vseh 14 društev, brez ozira na politično in svetovno-nazorno pripadnost, bodo skupno proslavila spomin in rojstvo naše države ter se s hvaležnostjo spominjala vseh herojev, ki so padli in dali svoje življenje za zmago in vstajenje Jugoslavije.

Na predvečer dne 23. julija ob 20. uri bakiada. Ob 21. uri bo na Kalvariji velik ognjemet pod tehničnim vodstvom gospoda Japlja, trdnice Stupica iz Ljubljane. Ognjemet v tem velikem stilu, ki bo brez dvoma poseben dogodek za vso široko okolico, je omogočila Tvoronica za dušik. Na trgu se bo med tem vršil koncert Ruškega pevskega društva.

V nedeljo zjutraj bo budnica godbe Prost. gas čete Ruše, ob pol 10. uri sv. maša na trgu, ob 11. uri zbor za povorko, ki bo koračala od kolodvorja skozi vas na letno gledišče Sokola Ruše, kjer bodo v knježi kamen vžidana »Povelja«. Po tej slovesnosti se vrši koncert Pevskega društva »Jadrani« iz Maribora, ter obeh ruških pevskih zborov.

rov. Popoldne ob 15. uri igra ruško sokolsko gledališče koroško narodno igro v štirih dejanjih »Miklova Zala«, ki jo je po romanu popolnoma na novo dramatisiral za uprizoritev na prostem tajnik ruškega Sokola g. Franjo Sornik. Režijo vodi Rušan operni pevec g. Vekoslav Janko. V novi dramatisaciji bo »Miklova Zala«, naša narodna igra, polna junaštva in rodoljubja, samozvesti in ponosa in nepremagljive ljubezni do naše slovenske zemlje in jugoslovanske vzajemnosti.

Mirna peč

Gradba mostu. Na banovinski cesti Mirna peč—Dobrič se gradi pri Ivanji vasi nov betonski most čez Temenico. Most, ki bo za vso okolico velikega pomena, gradi podjetje Iv. Svetina. Dela zelo hitro napredujejo in je upati, da bo v prihodnjih 2 mesecih že dograjen.

Beda in pomanjkanje. Radi izredno slabe lanske letine, vlada v občini veliko pomanjkanje. Ljudstvo, ki je že od zgodnje pomladi vezano izključno samo na nakup, trpi veliko pomanjkanje. Sredstev za kupanje ni, podpore tudi ne in tako je postal edino prehranjevalno sredstvo lečmen, ki so ga že skoraj povsod omlatili ter ga bodo tudi kmalu spravili v želedec. Nastaja vprašanje, akj bo potem, ker edino s-pšenico se naš kraj ne more preživljati, kompir pa radi suše tudi nič ne obeta.

Muhaber pri Novem m.

V nedeljo, 10. t. m. je priredilo Društvo kmetijskih fantov in deklet tekmo oračev. Malo pred 3. uro popoldne se je formirala pred gostilno Kastelic v Bršljinu pestra povorka oračev, okrašenih voz, konjenikov, kolesarjev in drugih skupin ter krenila z državno in zeleno zastavo na čelu skozi Bršljin na Muhaber na tekmovališče.

Po prihodu povorke na tekmovališče, ki je bilo že oblegano z množico mladine in ljudstva, je stopil na govorniški oder tov. Jože Petrič ter otvoril zborovanje. Tov. Cvetko Zorko je pozdravil množico v imenu Zveze kmetijskih fantov in deklet in njenega pododpora v Novem mestu ter v klenem in jedrnatem govoru tolmačil pomen tekme, kmetijskega dela in organizacije za kmetstvo ljudstvo. Za svoja izvajanja je bil nagrajen z velikim aplavzom. Zanimanje za tekmo pa je raslo in vse je z veliko napetostjo pričakovalo pričetka. Orači sami pa so se zavedali, da ne bodo tekmovali za čast posameznikov, ampak da bodo orali brazde za nove čase, ki naj kmetijskega človeka oproste vsega, kar ga danes tišči k tlom in da bo mogel nemoteno izpovedovati svoje mnenje. S takimi mislimi so na dan znak pogladi vpregli, zavedajoč se, da brez oranja in njih žuljev ni kruha. Po dobrih 7 minutah je končal prvi prvi ter tako zoral 162.50 kv. metrov; kmalu so mu sledili v malih presledkih še drugi in v 10 minutah je bila njiva že zorana. Ocenjevalna komisija je prisodila prvo mesto prvi konjski vpregi tov. Karlu Potočarju iz Mirne peči, drugo Francetu Oskariju iz Bršljina, tretjo Antonu Potočarju iz Muhabera itd., pri oslovski pa je dosegel prvo mesto V. Gerdenc.

Smartno ob Dreti

Tudi pri nas se je kmetijska mladina polagoma razgibala in se organizirala v svoji organizaciji — Društvo kmetijskih fantov in deklet. Ker pa po mnenju nekaterih gospodov kmetijski človek ne sme imeti svoje lastne organizacije, ampak naj bi ostal večer suženj, jim tudi naše društvo ni po godu.

Nad vse pričakovanje krasno uspela tekma koscev, katero je naše društvo priredilo na praznik, dne 29. junija 1938, je močno razburila nekatere osebe, katerim ne gre v račun organiziranje kmetijske mladine brez njihovega pokroviteljstva. V dneh pred tekmo si je nekdo zelo zelo prizadeval, odvrniti ljudi od prireditve. Otroci so se pogovarjali, da jim je ta — nekdo — naročil, naj potrgajo vse plakate, ki vabijo na tekmo. (Kakšna vzgoja!) V svoji otroški nepokvarjenosti pa se jim je zdelo, da bi to ne bilo prav. Vsi naporji niso nič zalegli! Na prireditvi se je zbralo toliko ljudi od blizu in daleč kot jih v Šmarinem doslej še na nobeni prireditvi ni bilo.

V »Slovenskem gospodarju« od 13. t. m. se je neki dopisnik na surov, samo njemu lasten način spotaknil ob naše društvo in uspelo prireditvi. Z lažnivo objavo o številu udeležencev je dopisnik hotel zmanjšati uspeh prireditve, kar pa se mu ni posrečilo. Laž ima pač kratke noge! Vsi, ki so se udeležili naše slavnosti, so se na lastne oči prepričali, da je bila prireditev velika manifestacija in javno priznanje kmetiskemu delu, katerega nas ni sram pred nikomur. Lep dokaz zanimanja za našo organizacijo je v tem, da se je za tekmo prijavilo tudi 14 koscev izven društva, katerim je moralo več naših članov odstopiti svoja mesta.

Dopisnik se nesramno norčuje iz prireditve. Pozabil pa je gotovo, da bi brez koscev, predic, mlatičev in drugih delovnih skupin tudi za njega ne bilo kruha. V svoji onemoglosti je pričačoval dopisnik bikoborbe, za katero pa se bo že moral potruditi v Španijo in bi mu jo iz srca privoščil. Verjamemo mu, da je razočaran, toda pomni naj, da so minili tisti časi, ko kmet ni imel druge pravice kot davek plačati, biro odrajtati, snemati klobuk in — molčati!

»Slov. gospodarja« vabimo, naj le še priinese kakšen takšen dopis o našem društvu, ker to je za nas najboljša propaganda. S tem se boste najbolj osmešili, ker pri nas ljudje še dobro vidijo in tudi nekaj razumejo.

jo. Kmetijski človek je pošten in stopa na stran poštenih, izogiblje pa se hinavcev, ki izza plotov lajajo, kakor hitro bi jih pa kdo videl, stisnejo rep in se potuhnejo.

Končno še pozivamo dopisnika »Slov. gospodarja«, ki iznaša svoje laži na potrpežljiv papir, naj pristavi tja še svoje ime, da se pogledamo iz oči v oči. Tako delajo namreč značajni ljudje. Mi govorimo resnico in se

pod njo tudi podpisemo. Ako jo govorite tudi vi, kar bi bilo od Vas pričakovati, se boste tudi gotovo podpisali. Dokler pa tega ne storite, ste v naših očeh lažnjivec in obrekovalec poštenih ljudi.

Mirko Levar,
predsednik Društva kmetijskih fantov in deklet.

Kulturna obzoria

Mladina v boju za svetovni mir

Drugi svetovni mladinski kongres

Govoriti danes o svetovnem miru zahteva gotovo mnogo optimizma. Kdo drugi ga naj ima še kakor mladina? Kdo drugi je bolj poklican, da zakliče človeštvu, ki drvi v novo klanje, svoj odločni »Stoj!«, kakor mladina, ki jo temne imperialistične sile najbolj zlorablajo za svojo propagando in ki bo prva morala darovati svoje življenje v vojni.

In ta mladina, zbrana v nešteti mednarodnih mladinskih organizacijah, ki imajo svoje člane v vseh delih sveta, se je odločila, da se med 16. in 23. avgustom 1938 sestane v Newyorku na drugi svetovni mladinski kongres za mir. Njen namen je:

1. Dati mladini vseh dežel možnost za izmeno misli o mednarodnih vprašanjih.
2. Na osnovi medsebojnega razumevanja in spoštovanja raznih mišljenj pripraviti pogoje, za sodelovanje mladine vseh delov sveta.
3. Ojačiti vezi med mladinskimi organizacijami raznih držav in med temi ter Združenjem za zvezo narodov.
4. Doseči sporazum za skupno delo pri onemogočanju vojne in čuvanju mira ter za smernice, ki jih je treba v ta namen podvzeti.

Na tem kongresu se bodo obravnavala vprašanja političnih in ekonomskih osnov miru, ekonomskega in kulturnega položaja mladine in njenega odnosa do miru, filozofskih in religioznih osnov miru ter načrta za delo v korist miru kakor tudi metoda vzajemnega sodelovanja.

Svoje sodelovanje so obljubile med drugimi sledeče mladinske organizacije: Svetovna mladinska zveza za mir, svobodo in napredek; YMCA in YWCA (Zveza krščanskih mladih mož in žen); Mednarodna federacija univerzitetno izobraženih žen; Mednarodna zveza študentov za socializem; Socialistična mladinska internacionala; Svetovna federacija krščanskih študentskih društev; Komunistična mladinska internacionala; Mednarodna univerzitetna federacija za

Zvezo narodov; Svetovna zveza židovske mladine; Ojkumenična mladinska komisija in še neka mladinska komisija ter še nekaj drugih organizacij.

Nacionalni odbori so v sledečih državah: Argentini, Avstraliji, Belgiji, Bolgarski, Danski, Angliji, Južni Afriki, Jugoslaviji, Kanadi, Kitajski, Kubi, Mehiki, Novi Zelandiji, Palestini, Paragvaju, Poljski, Romuniji, Zedinjenih državah, SSSR, CSR, Čile, Urugvaju, Franciji, Švedski, Švici, Španiji. Torej v vseh vidnejših državah, razen v Nemčiji, Italiji, Japonski in državah s slično ideologijo...

Ta kongres ima podpore vse poštene svetovne javnosti, kar je razvidno posebej iz sestava pokroviteljskega odbora, v katerem so mnoge znane osebnosti. Naj omenimo samo nekatere: Yorški nadškof; lord Cecil, nosilec Nobelove nagrade za mir; Edvard Herriot, predsednik francoske narodne skupščine; dr. Wellington Koo, kitajski poslanik v Franciji; dr. Kamil Krofta, zunanji minister CSR; dr. Dragoslav Ivanović, rektor Beograjske univerze; Henri Rolin, predsednik prvega mladinskega kongresa; Rabindranat Tagore, veliki indijski pesnik; dr. Elena Vacaresco, delegatka Romunije pri Zvezi narodov; zunanji ministri Finske, Norveške in Švedske in mnogo drugih.

Z velikimi upi zre svet na delo idealne mladine. Sam Roosevelt je lani pozdravil ameriški kongres mladine s temi besedami: »Pomirja in hrabri me zavest, da je bodočnost naše demokracije v rokah generacije, ki se zaveda odgovornosti demokratske vlade in popolnoma pozna njen mehanizem.«

Če bo mladina polna tega duha, ki ji ga pripisuje Roosevelt, moremo od nje res veliko pričakovati.

Tudi Slovenci bi mogli na tem kongresu postaviti marsikatero svoje vprašanje na dnevni red evropskega javnega mnenja.

Kulturni drobiži

V Rušah se bo vršila v nedeljo, dne 24. julija t. l. prosiava 20letnice Jugoslavije z velikimi narodnimi svečanostmi. Dopoldan je maša in slavnostna povorka k knežjemu kamnu, kjer bodo vzdali »Povelja«, popoldne bodo vprizorili na letnem telovadišču Sokola Ruše na novo dramatisirano ljudsko igro »Miklovo Zalo«, zvečer pa bo slavnostna razsvetljava, bakljada in koncert. Posebno je treba poudariti, da so se v ta namen zedinila vsa ruška društva vseh kulturnih smeri in političnih prepričanj. S tem so nam postavila svetel vzgled. Upamo, da bodo tudi Mariborčani znali

ceniti njihova prizadevanja ter da jih bodo v velikem številu posetili.

Dr. Karol Glaser, znani slovenski indolog in literarni zgodovinar (rojen 3. febr. 1845 v Hočah, umrl 18. VII. 1913 v Gradcu), dobi v nedeljo ob 9. uri ob 25-letnici svoje smrti na svoji rojstni hiši spominsko ploščo. S tem se bodo Slovenci oddolžili spominu moža, ki je v vročem domoljubju posvetil vse svoje življenje znanosti. Čeprav mu je usoda odrekla velike zunanje uspehe, je vendar njegovo delo slovenski znanosti prineslo mnogo novih pobud in kdor se bo med Slovenci lotil področja, na katerem je deloval, ne bo mogel mimo njegovih izsledkov.

Pijanstvo

Dr. Ante Radič v »Domu« iz l. 1901

Poslovenil POČKOV

So ljudje, ki nikakor ne znajo ob kratkem kaj povedati in razložiti, nego začnejo celo pri »Matuzalemu«, ali obhajajo polovico sveta, dokler pridejo, kakor velimo, »na stvar«: začnejo »o jajcu«, ali kakor učeno rečejo: »ab ovo«. To pogrešno, tudi mnogokrat, ne bodi vam potoženo, kaže »Dom«.

Tako, evo, tudi zdaj: Nakanil sem vam povedati dve, tri besede o pijanstvu, pa vedno mislim na praočeta nas vseh, na onega Noa ali Noaha, ki se je po dobroti božji edini rešil od potopa, zasadil potem lozo, ga malo preveč potegnil, pa se je stavec prej vlegel, nego se je mogel ljudski pripraviti; a njegov sin se je smejal starcu očetu, oče ga je zato preklel itd. Znete to pripovedi.

Zdaj pa čujte drugo! Dandanes čitamo v novinah, kako po svetu ustanavljajo društva, a za nič drugega, ko za to, da bi se ljudje odvadili piti vino, pivo, posebno žganje, in da bi druge navajali in učili, da naj ne pijejo, ali da se vsaj po mogočnosti čuvajo prekomernega pitja.

Že pred malo ne 400 leti so snovali

tako društvo v Štajerskem Gradcu. A danes imamo takih društev na tisoče. V našem veliku so prvi, t. j. nekakvo pred 100 leti začeli delati proti pijanstvu Američani, in sicer v Zedinjenih državah ameriških, a odtlej so se taka društva »proti nezmernosti« začela širiti po Angliji, zlasti še po Švedski in Norveški. Med Nemci se najbolj širi društvo »Plavi Križ«, ki se je zbralo pred 25 leti v Švici. Pri nas še ni takega društva. (Danes jih imamo skoroda že povsod tudi pri nas. Ameriška »prohibicija« pa je bila medtem uvedena in odpravljena. — Pripisal Počkov.)

Ta društva, ti ljudje, ki se borijo proti pijanstvu, se shajajo na svojih skupščinah, pa se tu razgovarjajo in razlagajo, kako je pijanstvo naravnost strašno zlo. Ko sem jaz vse to čital, kako ti ljudje zovejo na pomoč vlado in policijo vsega sveta proti temu strašnemu zlu, nisem spočetka prav razumel: zakaj bi bilo to baš tako strašno zlo, če se človek napije, čeprav se mu je kakšenkoli dogodilo takko, kot se je dogodilo tudi našemu praočetu Noahu ali Noju. Zlasti sem se jezil, ko je neki zagrebški učitelj začel le-

VEN V NARAVO ...

Za dom in pridne roke

Materinstvo in vzgoja

Dojenje. Glede prehrane matere, katere doji svoje dete, ni v glavnem nikakih posebnih zahtev. Glavno je, da je hrana takšna, da ne more škodovati niti materi, niti otroku.

Predvsem je treba poudariti, da je zelo zgrešeno naziranje naših kmečkih mater, ki mislijo, da bodo imele tem več in tem boljše mleko, čim več bodo popile vina. Vino je v vsakem pogledu v času dojenja nepriporočljivo. Prav tako se mora mati izogibati močno slanim in popranim jedem, kakor sploh vsem dražilom. Mleko potegne vse to na sebe in potem neugodno vpliva na otroka. Nepriporočljive so tudi vse težke prebavne jedi.

Takoj po porodu mora imeti mati tečno, zdravo in pravilno hrano, iz katere polagoma preide na normalno hrano, kajti taka pomanjkljivost in nered v prehrani matere se pozna na mleku. Zelo previdna pa mora biti mati v času dojenja pri uživanju raznih zdravil. Zdravila močno vplivajo na mleko, a otrok po zaužitju takega mleka zelo trpi. Celotno jako blaga sredstva za odvajanje lahko dojenčku, zelo škodujejo. — Kar se tiče materine obleke, je treba paziti, da so prsa lahka, podprta, a nikakor stisnjena, ker to ovira dotok mleka. Ni pa pravilno, če hodi mati v času dojenja brez oprsnika, ker prsa so takrat težja in izgube svojo obliko.

Pogosto se sliši, da izgubi mati mleko, če se močno prestraši. To ni res. Možno je, da se mleko radi strahu ali močnega živčnega vznemirjenja za 8—10 ur ustavi, a radi tega se materi ni treba vznemirjati. Naj mirno nadaljuje z dojenjem ob določenih urah, čeprav mleko ne teče. Se bo že zopet pojavilo.

Dojenje je za ženo pravzaprav velika

žrtev, kajti pri tem igra tudi socialni položaj žene veliko vlogo. Radi tega omeji večina žen dojenje na najkrajši čas. V bogatejših družinah ovira ženo pri dojenju družba, v revnejših pa delo. Normalna doba za dojenje je šest mesecev. Tedaj se prične dotok mleka manjšati, a otrok prične dobivati zobe. Ob koncu šestega meseca je torej najprimernejši čas, da se prične otroka odvajati od prsi. Dnevni obroki materinega mleka postajajo redkejši, prične se uvajati druga hrana. Niti za mater, niti za otroka pa ni dobro, če ga mati trenutno odstavi. Vedno manj naj bo prirodnih obrokov in vedno krajši naj bodo, tako, da doji mati ob koncu le še enkrat dnevno. Polagoma otroka se od tega odvadi. Seveda, če je dete jako slabotno in se jasno vidi potreba po materinem mleku, je treba z dojenjem nadaljevati.

Nekatere premožne matere nočejo same doiti in si najamejo dojilje. Takšne matere, ki so sicer zdrave, so pač za naše pojme precej brezvestne. Ali sme biti mati ljubša njena komoditeta in lepota, nego zdravje lastnega otroka? Saj baš v dobi dojenja se pojavijo one najtesnejše vezi med materjo in otrokom. (Dolje.)

Razmnoževanje kiltčkov

Število prijateljev nageljčkov se vedno večja, kajti umetno vrtnarstvo goji iz leta v leto več najrazličnejših vrst nageljčkov v najpestrejših barvah in oblikah. Vsi tega se pojavijo prijatelju cvetic upravičena želja, da klinčke, ki so se preko poletja bujno razvili, ohrani tudi za naslednje leto. Najenostavnejši način razmnoževanja je oni s pomočjo izločenja semen. Vendar je treba omeniti, da se

iz tega semena pogosto rodijo namesto zaželenih dvojnih, navadni enojni cveti. Najboljši sistem razmnoževanja je potom nasajanja posameznih vršičkov. Najprimernejši v to svrhu so poganjki s tremi do štirimi členki. Pri četrtem členu od spodaj navzgor računano se vzame poganjek tako, da se steblo ostro in vodoravno prereže in se ga nato krížema razcepi od spodaj navzgor do naslednjega členu. Sprva nasadimo poganjke skupno v lahko, močno s peskom pomešano zemljo, pozneje pa v lončke, a ne pregloboko. Dobro je, če preko teh lončkov povežemo steklene zvonce. Poganjke v lončkih moramo dobro zaliti in postaviti na okno. Če so pokriti s steklenimi zvonci (lahko za to uporabimo kakršnekoli steklene posode), moramo paziti, kdaj prične poganjek dobivati korenine in zvonček takoj odstraniti. Kmalu nato presadimo sadike v posamezne lončke in postavimo na okno. Sedaj pustimo rastlino pri miru, le od časa do časa razrahljamo površino zemlje v lončku s kolcem. Paziti je treba, da ima rastlina vedno dovolj vlage.

Ali smemo gosem in racam puliti perje?

Znano je, da pridobivamo tudi od živih gosi in rac perje s puljenjem. Puljenje perja pa se obnese samo pri onih živalih, katere redimo le radi jajc in še tem samo tik pred časom, ko se prične goliti. Doganilo je namreč, da je gos ali raca, kateri smo perje pulili, zaklana najmanj za 1 kg lažja od one, kateri nismo pulili perja. Žival mora izpolneno perje nadomestiti, za kar porabi precej telesnih moči na škodo mesa in masti. Kar smo torej pridobili s perjem, izgubimo na mesu. Zato se pri živalih, ki jih gojimo radi mesa in prodaje, tako početje ne izplača. Posebno pa ne racah, ker je račje perje manj vredno kakor gosje.

KUHINJA

Kariolova juha. Glavico kariole ali cvečice razdeli na dve, duši na masti in zmeli na mesnem stroju z vročim kuhanim in olupljenim krompirjem. To maso razredči z govejsko ali kokošjo juho in dodaj navadno kuhane kariole. Ko vse to dobro prevre, odmakni z močnega ognja. Pred serviranjem vpleti 1—2 rumenjaka in za velikost oreha surovega masla. Ta juha je precej gosta. Serviramo jo z osušenimi žemljicami rezinami.

Poseben način pripravljanja kislega mleka. Mleko dobro skuham, ga nalij v več manjših lončkov ter ga pusti stati, da se toliko ohladi, da te več ne popari. Malo mleka pusti v posebnem lončku ter razcepi v njem nekoliko kislo smetano. Na smetani v vsakem loncu napravi luknjo, vlij v vsak lonec nekoliko s kislo smetano pomešanega mleka in nato mleko v lonec s primernim orodjem dobro premešaj, a pazi, da ne raztrgaš smetano na mleku. Nato je najbolje, da lonce oviješ s cunjami, da mleku čim dalje ohraniš omenjeno toploto. Čez uro ali dve je mleko kisano in ga lahko postaviš na hladno mesto. Tak prirejeno mleko je zelo gosto in okusno. Najprimernejše za pripravljanje tega kislega mleka je ovčje mleko, a dobro je tudi kravje. Omeniti je še treba, da rabimo za kisanje samo prve kislo smetano. Pozneje lahko namesto kislo smetano uporabimo kar kislino mleko, ki ga vsakokrat nekoliko prihranimo.

Jabolka v testu. Olupi par debelih jabolk, jih razreži na pol prsta debele kolobarje, katerim izreži sredino. Te kolobarje položi v posodo, v kateri je sok limone, sladkor v

prahu ter malo vina in ruma. Medtem napravi malo bolj gosto testo nego za palačinke. Vsak jabolčni kolobar pomoči v to testo in ga speči na vroči masti. Pečena jabolka odcedi iz masti ter posuj s sladkorjem.

Medeni piškoti. Zamesi v posodi 18 dkg moke, 10 dkg sladkorja, dodaj cimeta, malo limoninega soka, 1—2 žlici meda. Telo jajce ter noževo konico jedilne soče. Vse to dobro premešaj, testo izvaljaj na deski, jih izreži s piškotnimi modeli. Pečak namaži z maslo in potresi z moko.

Praktični nasveti

Zamašeno knjigo z lahko očistite. Če je kapnila mast na list, položite ta list med dva dobra pivnika in likajte čez z likalnikom, ki je srednje vroč. Pivnika postavi z vlekla mast.

Če dobiš na roke madeže od črnih pisalnega stroja, drgni suhe roke z milnim spiritalom, nato pa jih dobro umij v mlačni vodi. Milni spirit dobiš v vsaki drogeriji.

Kako ločiš pri blagu bombaž od volne? Vzemi od blaga nit in jo pretrgi. Če jo pretrgaš težko in so na pretrganem mestu kratka vlakna, je blago iz bombaža; če pa pretrgaš nit z lahko in so na pretrganem mestu dolga, tanka vlakna, potem je blago voleno.

Ako umijete posodo, v kateri se vami je kakšna jed prismojila, v vodi s sodo, se vam bo jed drugič na istem mestu zopet prismojila. Bolje je, da vlijete v tako posodo raztopnino kuhinjske soli in pustite stati 12 ur. Nato postavite posodo na ognjišče in pustite, da raztopnina lahno prevre. Po tem postopku boste posodo z lahko umili in drugič se jed ne bo prižgala.

Steklenice jako lepo umijete z jajčnimi lupinami. Zdrobljene nasuj v steklenico, dodaj mlačne vode in potresa. — Jajčne lupine, pomešane s kuhinjsko soljo, so odlično sredstvo za čiščenje posode.

Kadar čistiš madeže na blagu, jih drgni vedno od zunanje strani proti sredini. Ker v nasprotnem slučaju madež samo razširiš. Pod madež imej mehko cunjico ali pivnik, da ta upija raztopljeno nesnag madeža.

Aroma čaja znatno izboljšamo, če imamo v posodi, v kateri shranjujemo čaj, vedno tudi kosček posušene pomarančne lupine

Najbogatejša dedinja na svetu je danska grofica Haugwitz-Reventlov, ki pa se namerava ločiti od svojega soproga, kar vzbuja po celem svetu veliko zanimanja. Na podobni vidimo grofico s svojim sinčkom, ki pa ga hoče imeti oče.

pega dne v šoli po vrsti izpraševati deca, da li pijejo doma vino ali kaj drugega. A ko je zvedel, da malo ne vsako dete ve, kaj je vino, kaj pivo, da deca vojo celo za žganje, je v nekih novinah strašno zazval, kakor javčejo v skupščinah, kadar se shajajo ljudje, ki se borijo proti pijanstvu.

In res vojo ti ljudje strašnih stvari o pijanstvu. Tako je v Zedinjenih državah ameriških na početku tega stoletja umrlo vsako leto od pijanstva približno trideset tisoč ljudi! A o Angleški, zlasti o Londonu čitamo, da so tam v nekih delih mesta vsi ves dan pijani: najhujše sirotinstvo se vlačijo po ulicah pijani. Tudi žene in dekleta — vse je pijano, vsi se opotekajo in vlačijo po ulicah, kričijo, grdi in preklinjajo — ko v peklul! Pa kaj vse pride za pijanstvom! Najprej siromaštvo, potem zločinstvo (kraja, pretepanje, ubojstvo), a nato strašna bolezn in jadna smrt.

Zdravniki so začeli proučevati in preiskovati opojne pijače, pa so našli v njih strašen otrov, nazvan alkohol (to je arabska beseda). Ta otrov, ta alkohol — to je baš strašen otrov: vbrizgal ga malo živali pod kožo, bo žival poginila takoj, ali čez nekaj časa. A posebno je ta alkohol strup za deca. Zato so ljudje posebno proti temu, da bi dajali deci piti vina, piva ali žganice, ker je v vsaki opojni pijači tega alkohola. Pa ne samo to, da pijanci dobivajo razne težke bo-

lezni, predvsem pijansko blaznost (delirium tremens), marveč so tudi deca, ki jih rode, pijanci, slaba in krhljiva, bolestna, topa, mnogokrat pa imajo padavico (veliko nevoljko).

Razume se, da so se trezni ljudje še bolj zbalj pijač in pijanstva, ko so zvedeli se za ta otrov. Da vodi pijanstvo človeka v siromaštvo in ga zavaja v zločinstva vsake vrste, smo vedeli že prej. Ali da je to tako strahota, baš otrov, in da od tega toliko trpi tudi porod pijančev, — to se je zvedelo šele ondan, ko so zdravniki začeli preiskovati ta alkohol. Ondaj se je prav za prav počelo pisati o novi strahoti, o alkoholizmu. Veste, čim se najde kakor veliko zlo, ali dobro (samo da je dobrega malo), ga učenojki odmah okrstijo, pa imamo novi zizek.

A zdaj vam naj »Dom« pove svojo najprej o pijanstvu, potem pa o teh družinskih protih nezmernosti.

Res je, da je danes mnogo siromaštva, zločinstva in bolezn in da je to čisto zvezano s pijanstvom. Ali jaz mislim, da početek vsemu temu zlu ni pijanstvo. Prej moremo reči, da je vse drugo življenje krivo pijanstvu. Presodite samo, more li pravi poljedelec biti pijanec? Ne more! Kdor ima svoj dom, svojo ženo, a zlasti svoj posel in brigo, — ta nikakor ne more biti pijanec, ako hoče biti in ostati pravi poljedelec. — Povsem drugače je v onem svetu, kjer je tisoče

in tisoče delavcev brez doma in brez žene, brez roda, brez soseda, a večkrat tudi brez prijatelja. Takemu je krma obenem dom in ognjišče, v njej je njegov rod, v njej so njegovi sosedi, njegovi prijatelji. A kar je glavno, delavec ima vedno novca, a novci so največja napast. Vse to skupaj — to je pravi vzrok pijanstvu.

Zato malo, prav malo hasne navajati, učiti in odvracati od pijače: koder svet tako živi in dokler tako živi, — dotlej bo pil in se opijanjal. Dokler človek nima v sebi zadovoljstva in mira, je pripravljen ne samo na pitje, nego tudi na vsako drugo zlo: Človek, ki je v sebi mirno in zadovoljen, ki ima svojo čestito družbo in razgovor, ki drži do sebe in ki do njega ljudje kaj držijo, — takšen nikakor ne more biti pijanec, t. j. dan na dan pijan. Takšen človek, čeprav se tu di opije, bo malokdaj napravil kako večje zlo.

Zato bodo malo pomagala takšna društva, ki delajo samo proti pijanstvu. Kdor ustanavlja društvo, da med današnjim delavskim svetom ne bi bilo pijanstva, tisti se mi zdi, kakor da bi se seljali složili v društvo, ki bi delalo proti temu — oprostite mi besedo — da okoli svinjaka ne bi bilo bolhi!

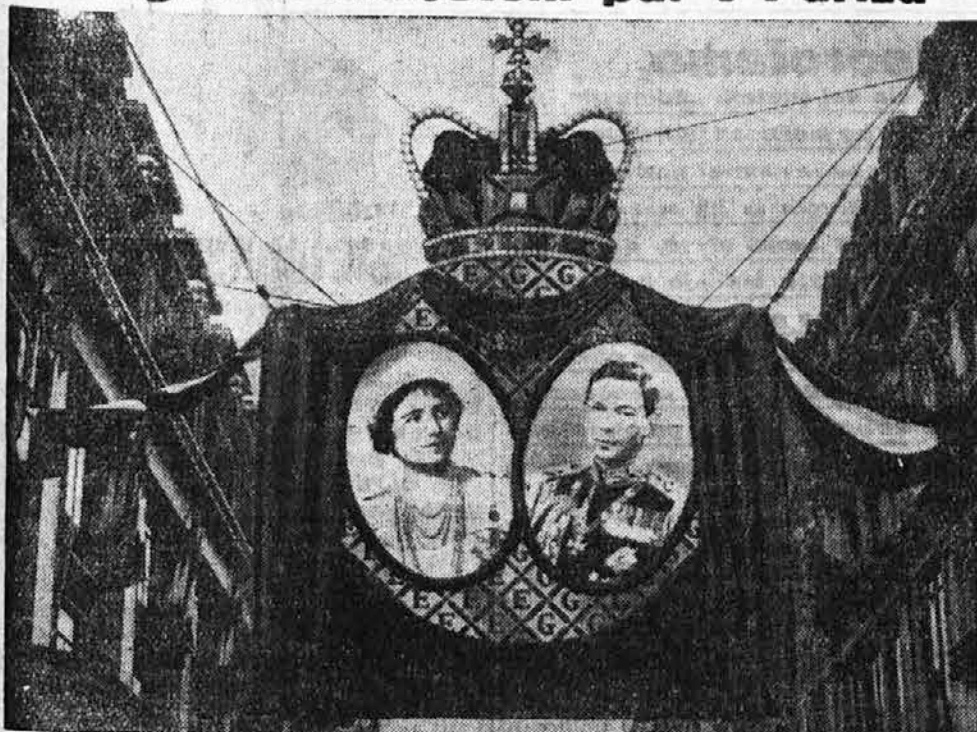
Pa ondan presodite posebno tole: Tudi tisti, ki se borijo proti pijanstvu, priznavajo, da je drugo, piješ li vino, a drugo, piješ li »šnaps«, »jeruš«, to je

žganje iz spirita. Tudi naša domača silvovka je pravi lek napram žganju iz spirita. Pa glejte: domače žganice ne smemo kuhati razen z velikimi nepravilnostmi, a tovarne spirita delajo, da je milina! (Danes je kmečka žganjekuha svobodna, kakor je vedno bila svobodna v Srbiji. — Pripisal Počkov.) I vino je jako obdavčeno. Dokler nismo vedeli za spirit, nismo vedeli niti za vse one strahote, ki jih danes pišejo o alkoholizmu. Naša hrvatska zemlja je vsaj v večjem delu vinorodna in pri nas so mnogo pili, toda jaz nisem zvedel za seljake pijance. Odkar pa je vedno manj vina, a vedno več spirita, je vedno več pijancev tudi med seljaki.

Z eno besedo: Dokler narod živi in more živeti ljudski, se pripeti, da imamo kakšnega pijanca, toda o kakem narodnem pijanstvu, o alkoholizmu — ne more biti govora.

Razume se samo po sebi, da je treba nase vedno paziti, zlasti morajo starejši ljudje paziti na mlajše, ker človek ne postane pijanec naenkrat, nego po malem in od navade more tudi čestit človek pasti v to zlo. Posebno še danes, ko svet nima svoje kapljice, nego mu povsod porivajo pod nos spirit, — tu se moramo paziti in odvracati od tega otrova. Ali tu ne pomagajo nobena »društva«, marveč je tu treba, da vsi delamo, a predvsem bi bilo treba, da zaprejo žganjarije, ki točijo spirit v vodi.

Angleški kraljevski par v Parizu

19. t. m. ob 9. uri predpoldan sta se odpeljala angleški kralj Jurij VI. in kraljica Elizabeta z viktorijanske postaje v Londonu na oficijelni obisk francoske prestolnice. Kraljevska dvojica se je odpeljala z dvornim vlakom v Dover, kjer ju je že pričakovala kraljevska jahta »Enchantress«, s katero sta kralj in kraljica nadaljevala svojo vožnjo do francoske luke Boulogne sur Mer. V Boulogne sur Mer je bil medtem prispel zunanji minister Bonnet, ki je kralja in kraljico pozdravil že na krovu jahte ter izročil v imenu vlade kraljici prekrasen šopek cvetja. Med viharimi ovacijami občinstva sta se kralj in kraljica podala na kolodvor, kjer so čakali že predstavniki oblasti in pa aerodinamični dvorni vlak. Kralj je izmenjal pozdrave z navzočimi predstavniki ter je med sviranjem himne »Good save the King« ter marseljezo obšel častno četo. Popoldan je bil v Parizu prirejen kraljevski dvojici tako veličasten sprejem, kakor ga v starem mestu ob Seini menda še ni bil deležen noben človek. Predsednik republike, Lebrun, je hitel kralju in kraljici nasprot ter ju pozdravil v imenu cele Francije. Nato se je začela slavnostna avtomobil-

ska povorka skozi špalirje vseh elitnih regimentov Francije. Nič manj kakor 35 tisoč mož so uporabili za špalirje v tistih cestah, v katerih se je premikala kolona. Kralj in Lebrun sta se peljala v prvem, kraljica Elizabeta in gospa Lebrunova pa v drugem avtomobilu. Ljudstvo je prirejalo suverenum zavezniške Anglije viharne ovacije. Po prihodu v Elizejsko palačo je odlikoval kralj Jurij VI. predsednika Lebruna z angleškim Velikim križem, kraljica Elizabeta pa je prejela veliki križec Legije časti, odlikovanje, ki ga je njen soprog prejel že leta 1919. Predsednik Lebrun je nato priredil slavnostni banket, ki se ga je udeležila celokupna vlada, skupaj 270 izbranih povabljenec iz angleškega in francoskega javnega življenja.

Ves bajeslovno okinčan in slavnostno razpoložen Pariz je en sam odmev velikega dogodka, ki ga listi tolmačijo kot sijajno manifestacijo angleško-francoskega prijateljstva. Angleško-francosko sodelovanje — tako remizirajo listi — pa nikakor ni naperjeno proti drugim državam, nego je mirovna zamisel, ki vabi k sodelovanju tudi druge države Evrope.

Darovi Pariza za angleško kraljevsko dvojico

Darovi, ki so namenjeni angleški kraljevski dvojici in princesinjam Elizabeti in Marjeti Roze, so razstavljeni v pariškem rotovžu. Kralj Jurij VI. bo dobil cigaretni etui iz masivnega zlata in njegovimi inicijalkami. Kraljica Elizabeta dobi servis iz stekla, izdelan od slavnega francoskega mojstra Laliquea. Princesa Elizabeta bo prejela popolno zbirko francoske literature, primerno njeni starosti. Mala princesa Marjeta Roze pa dobi majhno kompozicijo, predstavljajočo cvetlično trgovino, in sicer z napisom »Pariška mestna hiša«. To bodo napolnili tik ob slovesu kraljevske dvojice s svežimi cvetlicami, ki bodo shranjene na tak način, da do Londona ne bodo oveltele.

Propaganda za kmetijstvo. Bolgarska poštna uprava je izdala celo vrsto znamk, ki naj služijo propagandi za bolgarsko kmetijstvo.

Romunska kraljica - mati Marija umrla

V ponedeljek, dne 18. t. m. je na dvorcu Peleš v Sinaji za vedno zatisnila svoje oči romunska kraljica Marija v starosti 63 let. Pokojna kraljica-mati se je zdravila v nekem sanatoriju v Nemčiji, vendar se je njeno stanje toliko poslabšalo, da so jo prepeljali v domovino, kjer je dva dni po prihodu iz inozemstva umrla. Kraljica-mati Marija, mati naše kraljice, se je rodila 29. maja 1875 v Eastwell Parku v Angliji kot najstarejša hčerka vojvode Alfreda Sachsen Koburg-Gotha ali po svojem angleškem naslovu vojvode Edinburškega, ki je bil drugi sin angleške kraljice Viktorije. Z osemnajstim letom se je z romunskim prestolonaslednikom Ferdinandom, ki je pozneje zasedel z njo romunski prestol, poročila. Zakoncema se je rodilo pet otrok: tri prince in dva princa. Najstarejša hčerka Elizabeta se je poročila z grškim kraljem Jurijem II., princesa Marija je po zakonu s pokojnim kraljem Aleksandrom postala jugoslovenska kraljica, dočim je princesa Ileana poročila Antona Habsburškega. Prvi sin Karol je sedanj romunski kralj, drugi sin, princ Nikolaj, pa je poročil meščanko in se odpovedal vsem pravicam člana vladarske hiše.

Pokojna kraljica se je mnogo zanimala tudi za politične posle in je njenemu uplivu pripisati, da je vstopila Romunija v svetovni vojni na stran antante proti centralnim velesilam. Bavila se je tudi s pisateljevanjem in jo je ključna univerza promovirala za častno doktorico filozofije.

S knjigo »The story of my life« (Zgo-

dovina mojega življenja) je zaslovela kot mednarodna pisateljica. Smrt kraljice-matere Marije je napravila tudi v zavezniški Jugoslaviji globok vtis, saj je ta smrt kruto posegla tudi v našo vladarsko hišo. Nj. Vel. kraljica Marija obkokuje svojo mater, Nj. Vel. kralj Peter II. pa staro mater.

Na jugoslovenskem kraljevem dvoru je bilo iz znak žalovanja za veliko pokojnico odrejeno šesttedensko dvorno žalovanje.

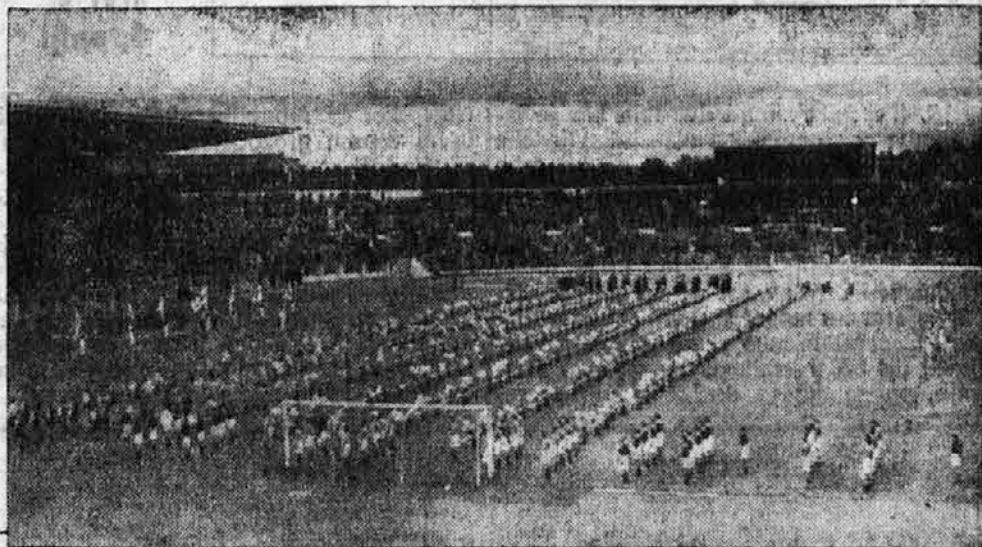
Koliko solnčnega obseva je deležna zemlja?

Učenjaki so izračunali, da je zemlja deležna le 0,00000000043478 dela sončne toplote. Iz enega kvadratnega centimetra sonca izžareva trajno kakih 20 PS. Iz enega kvadratnega metra pa izžareva toliko vročina, da bi zadostovala za trajni pogon parnega stroja s 112.000 PS. V eni minuti izžari sonce na zemljo toliko toplote, da bi z njo lahko 37.000 milijonov ton razgrel na 100 stopinj to-

plote. Če bi bila zemeljska obla obdana s 35 metrov debelo ledeno skorjo, bi jo sonce s svojo močjo odtalilo že v enem letu.

Najdaljša in najkrajša vojna v novejši zgodovini

Najdaljša vojna novejši zgodovine je angleško-francoska vojna v Srednjem veku, najkrajša pa vojna med Sardinijo in Avstralijo leta 1849., saj je trajala samo šest dni.

Sodoben sportni stadion v Helsinkih na Finskem. XII. Olimpiada bi se morala vršiti v Tokiu na Japonskem leta 1940. Ker pa se nahaja Japonska v vojnem stanju in ker na tako nečloveški način ubija Kitajce, so malone vse države odpovedale sodelovanje na Olimpiadi, ki bi se vršila v Tokiu. Zaradi tega bojkota je bilo sklenjeno, da se bo vršila XII. Olimpiada v Helsinkih na Finskem. In sicer na stadionu, ki ga vidimo na naši podobi.

SISTEM

LOJZE ZUPANC

Vem, velika pregreha je to, da sem na začetek drobne in čisto vsakdanje zgodbe napisal tujko! In zoper slovenski pravopis in zoper postavbe slovenskih rodoljubov, ki s evičkom zalite rastejo na našem kulturnem polju, sem se takorekoč pregrešil, ko nisem raje napisal besedo: sestav. Toda pri nas je že tako, da je beseda sistem širokim ljudskim plastem tako rekoč bolj poznana kakor n. pr. sestav.

Sistemi so različni. Nanje se razumejo otroci in odrasli. Otrok, ki spozna, da mu bo mati kupila igračo šele tedaj, kadar kriči in si z jokom pribori, po čemer hrepeni, bo zanj vedel, kako in kaj je treba postopati z materjo. Ta njegova naveda se brž vklene v sistem njegovih razvad.

Potem so tu še loterijski igralci. Večina njih igra po nekem sistemu. Temu se prikaže v sanjah duh in mu zašeneša številko, onemu je pred hišo številka 112 padla opeka na glavo, tretjemu je davčna uprava poslala ček o neporavnani davščini, glaseč se na 3233 din, četrtemu zopet — ta je po navadi kmet ali brezposelni delavec — je oni dan povila žena osmega otroka, in to prav za desetletnico njune poroke... brž se najdejo te ali one šte-

vilke, ki so ali naj bi bile v tajnstveni zvezi z loterijo. Potem si naivneži odtrgavajo od ust in kupujejo srečke in sanjajo o veliki sreči, ki jo bodo nekoč srečali.

Pred učenjaki sem imel od nekdaj velik respekt. Tudi oni uganjajo svojo učenost po znanstveno urejenih vidikih in potrebah človeštva. Skratka, njih delo je in mora biti sistematično, če naj obrodi zaželjene uspehe v blagor človeštva...

In končno je tu še — politika. Pred nohtiko imamo že od nekdaj velik strah. Odkar me je pred leti nekega večera v Bobojedistanu, ki je dika vseh čednosti in pribežališče politikov, pograbil za vrat sam gospod bobojedistanski policaj, me prične po hrbtu polivati srh, samo, če zaslišim ime — politik ali politika. Sicer je res, da se je zmotu kmalu pojasnila, kajti gospod policaj me je blagovoli v gneči zamenjati s tistim nepridipravom, ki je pred menoj stopical po cesti in brundal predse pregrešni verz: »Politik — paralitik...« Kaj jaz vem, kaj mu je bilo, nemarnežu! Najbrže je iskal rimo za kakšno politično pesem! — Torej, o politiki raje molčim, četudi je danes vse splošno znano, da se z dneva v dan ome-

nja besedica sistem v isti sapi s... iko. Politični sistemi so različni, vsak pa ima za svoje namene posebne legitimacije na razpolago. Na razpolago, pravim! Kajti čim več ima človek takšnih legitimacij v zbirki svojih raritet, tem mehkejši mu je postlano na tem svetu. Nič zato, če se politični sistem lepega dne menja. Izdajo se nove legitimacije — in kdor ni ozkosrčen, si jo lahko prvi dan omisli. Krepostno to sicer ni, če se mišljenje ljudi menjava z legitimacijami, ampak krepostni ljudje so bili od nekdaj samo zato na svetu, da so umirali od gladi, pa da so jim potlej po smrti odkrivali spomenike in spominske plošče.

Poznam politike, ki znajo združiti koristno s kulturnim. Pred leti nekoč so odkrili spominsko ploščo pesniku, ki se je rodil v Mišji dolini. Tiste hiše, kjer se je bil on pred davnim časom rodil, seveda ni več, ker je danes na tisto mesto iz razvalin stare bajte postavil praktični posestnik — svinjak. Ampak nič zato! Brumni kulturneži in politiki so vzdicali ploščo na sosednjo hišo. In Mišja dolina je imela tisti dan velik direndaj, pravcato ljudsko veselje in rajanje tako rekoč — in končno so tudi politiki prišli na svoj račun. Takšno koristno in hvalevredno delo spada takisto v politični sistem.

Tudi za druge stvari in čednosti... sveta so potrebni sistemi. Tatovi, n. pr., so veliki ljubitelji sistemov. Vsak ima

svojega. Tisti, ki krade kljuko od vrat in nagrobne križe, brez sistema ne more izhajati. Pa Staviski, prosim vas, ali ste že pozabili na njegov sistem! Zmerom je držal, tako so pisali časopisi, roke v drugih žepih; in dobro se mu je godilo v tej solzni dolini...

Tudi v službah so potrebni sistemi. Sicer bi izginila pokorščina iz raznih uradov — in potlej, klanjam se, preljudi red in tako dalje. Da bi se ne dogajali neredi v napredovanjih, zato so tukaj razni sistemi. In kar tja v en dan takisto ne govore uradniki v današnjih časih o nekakšnih sistemiziranih mestih. Da, da, velike in pobožne so njih želje po tistih sistemiziranih mestih! Mnogim se uresničuje, mnogo jim pa ne! Tako je bilo vedno na svetu! Vsem še Bog oče ne more ustreči, ki skrbi za črvička v zemlji in za vrabca na strehi. Če vrabec potlej zagleda tistega črvička in se spusti nadenj — ne, o tem ne bom pisal. Bilo bi bogokletno...

Jaz se na sisteme pravzaprav dosti ne razumem. Zato sem menda tudi izgubil svoj vsakdanji kruh. Mlad sem in rad delam, nikoli se mi tudi po delu prav za prav ne kolca, ampak sistem, katerega igrača sem bil postal, me je pritisnil ob tla. In zdaj ležim na tleh in poljublam mater zemljo, ki je dobra in usmiljena in pusti, da jo teptajo oni, ki imajo v zakupu različne sisteme za prekrvačenje ljudi in lepšo bodočnost našega dobrega ljudstva.

Oglasi v „EDINOSTI“ posredujejo med mestom in deželo!

Specialitet
tvrdke

BRUNO MOSER

Zemun III Moserjeva ul. 1
Telef. 37-5-55

Zastopnik:
FRANC VOGRIN
Maribor, Maistrova 15/1
Tel. 26-64

2500 Din rabite,

da zaslužite 1000 Din
mesečno doma.

Dopis:

„Anos“ Maribor
Orožnova 6

Priložite znamko

Ali oglasi

beseda 0-55 din,
dopisovanje po
1-50 din; inse-
ratni davek do
40 besed 1- din,
nad 40 besed
2- din. Za širi-
rana pisma se
plača 10- din.
Za odgovor
je priložiti 3-
din v znamkah

Priporočamo,

da naj čitatelji „Edinosti“ čita-

jo po možnosti tudi druge liste!

Treba je namreč poznati mnen-

ja drugih in jih stvarno ocen-

jati s svojo glavo, da bo po-

tem naše mnenje bolj pravo,

kdor pa priporoča samo „svoj“

časnik, vse drugo pa odklanja,

odsvetuje ali celo prepoveduje,

se boji resnice, ki ga obdružuje,

Koliko židov je na svetu?

Nemški statistični državni urad je objavil o tem zanimive podatke. Po teh podatkih je vseh židov na svetu 17 milijonov, 10 milijonov ali tri petine jih odpade na Evropo, 5 milijonov (približno ena tretjina) na Ameriko. En milijon jih živi v Aziji, 670.000 v Afriki in 30.000 v Avstraliji. V New Yorku živi 2.5 milijonov židov, t. j. 15% vseh židov na svetu. Polovica vseh židov živi v velemestih. V Varšavi jih je 350.000, na Dunaju 178.000 in v Berlinu 161.000.

Čmoki iz mesa in krompirja. Zmes mehko testo iz 10 dkg surovega masla, dveh rumenjakov in 1 kg skuhanega in skozi sito pretlačenega krompirja, soli, paprike in snega dveh beljakov. Medtem sesekljaj do pol kilograma telečjega in svinjskega mesa, malo luka ter dodaj peteršilja, soli in popra. Iz krompirjevega testa napravi krpice, daj na vsako krpico žlico mesnega nadeva, čmoke dobro zapri in skuhaj v osoljeni vodi. Ti čmoki so jako dobri v paradižnikovi omaki.

Obiščite

VII. MARIBORSKI TEDEN

od 6. do 15. avgusta 1938

Polovična vožnja na železnica-
h od 4. do 17. avgusta t. l.

Veliki narodni tabor 17. avg. 1938

Jubilejna kulturna razstava ob priliki
proslave 20-letnice Jugosla-
vije v Mariboru

Velika gospodarska in kulturna revija

Industrija . Tekstil . Trgovina .
Obt . Kmetijska razstava . Razsta-
va cest . Turistoprometna razstava
Fotoamaterska razstava . Filateli-
stična razstava . Gostinstvo . Vin-
ska pokusnja . Ženska ročna dela .
Razstava narodnih noš iz vseh kra-
jev države . Razstava „Nanos“
Čebelarstva razstava . Razstava
malih živali . Koncertne in gleda-
liške prireditve . Sportne priredit-
ve . Veselični park na razstavišču
itd.

Mariborski otok, najlepše kopališče
v Jugoslaviji

Zeleno, romantično Pohorje

Vinorodne Slovenske gorice

Gostoljubni, lepi Maribor

Vas vabi o!

Po dveh letih
prelivanja
krvi v
Spaniji

18. t. m. sta minuli dve leti, kar je izbruhnila v Spaniji krvava državljanska vojna, ki se menda tudi še ne bo tako naglo zaključila, kljub temu, da si velesile, med njimi zlasti Anglija, prizadevajo, da se »špansko vprašanje« čimprej reši. V Spaniji se namreč križa toliko različnih interesov, da bi jih nasprednejši mešetar ne mogel spraviti v zadovoljiv red. General Franco je že tolikokrat objavil, da bo v kratkem zavzel celo Španijo, pa se mu to doslej še ni »posre-

čilo«, ker re republikanska vojska kljub vsem vojnim grozodejstvom krepko brani. Bodoči meseci bodo pokazali, ali se bo Evropa kmalu rešila tega »španskega vprašanja«.

Pričujoča podoba nam kaže sedanje stanje sil v Spaniji. Belo in pa pikčasto ozemlje se nahaja pod oblastjo generala Franka. Črtkasto ozemlje pa pripada republikancem. Tekom letošnjega poletja je Franko zavzel samo one predele, ki so na naši podobi pikčasto zaznamovani.

**Naše
gospodinje**

KUPUJEJO kuhinjske krpe, namizne prte, perilo itd. pri

I. Trpin-u
Maribor, Vetrinjska ul. 15

Jugoslovensko društvo guma

„ENGLEBERT“ d. d.

podružnica MARIBOR, Kopališka 2 (Scherbaumov paviljon)

(poslovodja: Alfonz Vreznik) priporoča kvalitativ najboljšo pnevmatiko za luksuzne in tovarne avtomobile ter motocikle. Direktna dobava iz tovarne, zato zajamčeno vedno sveže blago. Brezplačna kontrola in polnjenje vaših gum.

Kaco

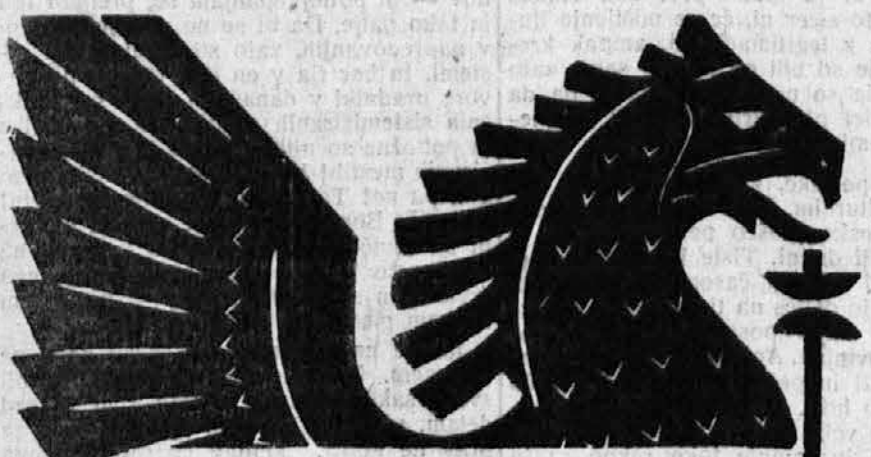
**POLČEVLJI
SANDALETI
SANDALI
OPANKI**

in vse druge vrste

Velika izbira

Dobro blago

Zmerna cena

Tiskarna
Litografija

Knjigoveznica

Kamnotisk

Offsettisk

Bakrotisk

Anilinski tisk

Plakaterski zavod

Tisk časopisov

PIROFANIA patent

MARIBORSKA TISKARNA d. d., MARIBOR

KOPALIŠKA ULICA 6

Telefon 25-67 25-68, 25-69